

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Úřad vlády České republiky

NÁSTROJE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE PRO OBČANSKOU SPOLEČNOST

ČESKÁ 2030
REPUBLIKA

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Úřad vlády České republiky

Publikace Nástroje udržitelného rozvoje pro občanskou společnost vznikla v rámci projektu Systém dlouhodobých priorit udržitelného rozvoje ve státní správě, reg. č.: CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_019/0002185.

Úřad vlády České republiky, Odbor pro udržitelný rozvoj

Autoři: Jan Hněvkovský, Milan Maděra

Redakce: Ondřej Charvát, Michaela Valentová

Grafika: Ondřej Holub

Elektronická verze: www.cr2030.cz

Milé čtenářky, milí čtenáři,

právě jste otevřeli publikaci pojednávající o nástrojích udržitelného rozvoje. Váš zájem o téma udržitelného rozvoje nás nesmírně těší a zavazuje zároveň. K dlouhodobé udržitelnosti České republiky, potažmo celého světa, může dojít, jen pokud se zapojí nejširší spektrum aktérů. Z toho důvodu jsme se při psaní této brožury snažili neustále myslet na čtenáře – potenciální aktéry, kteří mohou přispět k udržitelnému rozvoji. Jakým způsobem publikace vznikala a jak s ní nejlépe pracovat, vám popíšeme v následujících odstavcích.

Při přemýšlení o tom, jakým způsobem pojmem tuto publikaci, pro nás byla klíčová otázka: „Jak čtenářům přiblížit udržitelný rozvoj, aby jej mohli naplňovat v každodenním životě?“ Strategický rámec Česká republika 2030 na základě široké společenské debaty vytyčil směr, kterým se Česká republika musí k dlouhodobé udržitelnosti vydat. Sami jsme se ale přesvědčili, jak je někdy nesnadné představit si konkrétní aktivity, kterými bychom mohli k tomuto směru přispět. I díky tomu jsme se pro vás rozhodli vytvořit brožuru, která na jednom místě shromáždí nástroje (konkrétní aktivity), kterými můžete přispět k udržitelnějšímu fungování společnosti.

Aktéry jsme rozdělili do tří skupin: veřejná správa, soukromý sektor a občanská společnost a jednotlivci. Pro každou skupinu jsme vytvořili unikátní brožuru, jelikož nástroje pro veřejnou správu (nastavení pravidel), jednotlivce (každodenní spotřební rozhodování) a soukromý sektor (podnikatelské aktivity) se mohou výrazně lišit.

Česká republika 2030 definuje šest klíčových oblastí, které se dále dělí na 27 podoblastí. Z nich jsme vybrali ty, u nichž existují proveditelné nástroje, a jejich aplikaci vám popsali. Každá klíčová oblast je pokryta jedním až třemi nástroji.

V současném silně provázaném a velice komplexním světě není vůbec jednoduché určit dopady svých rozhodnutí. Zároveň si plně si uvědomujeme, že měnit systém pravidel nebo zaběhané zvyky vyžaduje značnou energii. Proto berte uvedené nástroje jako paletu možností, ze které si můžete některé vybrat a přispět tak k udržitelnějšímu způsobu života.

Protože jsme vás nechtěli zahltit dlouhými texty, zvolili jsme formát zhruba jedné stránky pro jeden nástroj. Některé popisy nástrojů jsou více samonosné, u dalších se jedná spíše o představení hlavní myšlenky. U všech nástrojů jsme uvedli odkazy na další zdroje, které vám s aplikací nástroje pomohou.

Za všechny občany České republiky vám děkujeme, že se o udržitelný rozvoj zajímáte, a přejeme vám inspirativní čtení.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Úřad vlády České republiky

Přehled oblastí, ke kterým v brožuře najdete nástroje:

Klíčová oblast 1: Lidé a společnost

Práce

Zdraví

Klíčová oblast 2: Hospodářský model

Hospodaření se zdroji

Infrastruktura

Veřejné finance

Klíčová oblast 3: Odolné ekosystémy

Krajina a ekosystémové služby

Voda v krajině

Péče o půdu

Klíčová oblast 4: Obce a regiony

Suburbanizace

Regionální nerovnosti

Adaptace na změnu klimatu

Klíčová oblast 5: Globální rozvoj

Globální rozvoj

Klíčová oblast 6: Dobré vládnutí

Dlouhodobá efektivita vládnutí

Práce

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Technologický a sociální rozvoj rozšiřují přístup k důstojné práci.

Zajímavost pro Vás:

Věděli jste, že ve firmách, kde působí odbory, je mzdový roční tarif průměrně až o 50 000 Kč vyšší?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Účast v odborech

Růst platů a mezd zaměstnanců může pozitivně ovlivnit kolektivní vyjednávání. To ale mohou vést pouze odbory. Jejich prioritou je kromě snahy o vyšší příjmy zaměstnanců také vytváření pracovního prostředí, které nebude ohrožovat zdraví. Zvláště v kontextu vývoje posledních let – rozvolňování pracovních vztahů, nárůst pracovních smluv na dobu určitou a boom atypických forem práce vzniklých nejen procesem digitalizace – roste důležitost kolektivního vyjednávání.

Odborově sdružení pracovníci jsou společně silnější ve vztahu k zaměstnavateli. To ovšem neznamená nějakou nespravedlnost či nepřátelskou agresi vůči vedení firmy. I pro zástupce zaměstnavatelů je výhodné, pokud odbory zastupují významnou část pracovníků. Díky tomu zaměstnanci mluví jedním jasným hlasem, a mohou se s vedením společnosti dohodnout na jasných podmínkách a pravidlech.

Co pro to můžete udělat?

Vstoupit do odborové organizace nebo ji založit, pokud na vašem pracovišti doposud nepůsobí. K založení odborové organizace zpravidla stačí tři zaměstnanci. Členy odborů se mohou stát zaměstnanci všech profesí, ale i živnostníci nebo studenti. Členství může být i tajné, existovat může i anonymní odborová organizace, za kterou vede jednání se zaměstnavatelem nadřízený odborový svaz.

Založení odborové organizace nemůže zaměstnavatel zakázat. Odborová organizace nemusí oznamovat jména členů, jelikož členství v odborech je citlivý osobní údaj. Naopak povinností zaměstnavatele je vytvořit podmínky pro činnost odborových organizací. A tu nemusíte dělat po pracovní době ve svém volném čase. K výkonu činnosti odborového funkcionáře náleží zaměstnanci volno s náhradou mzdy (platu).

Co vám to přinese?

Členové odborů mají nárok na bezplatné právní poradenství, včetně zastupování v oblasti sociálního zabezpečení, v pracovněprávních soudních a občanskoprávních sporech za podmínky, že přímo souvisí s výkonem práce.

Některé odborové svazy mají navíc svůj podpůrný a sociální fond, který například poskytuje podporu při narození dítěte a příspěvky v oblasti zdravotní péče či na obstarání pohřbu stejně jako přímou podporu v případech sociální nouze. Podporuje přímo také stávkující členy během jejich protestu.

Odborové organizace a odborové svazy nabízejí svým členům řadu dalších různých praktických benefitů, jako jsou zvýhodněné pobyty v rekreačních zařízeních, příspěvky na kulturu, péči o zdraví a slevy na různé produkty vyjednané u různých společností.

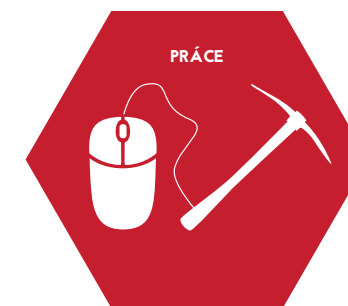
Zdroje, které vám s nástrojem pomohou:

Jak se stát členem odborů a jak založit na vašem pracovišti odborovou organizaci:

<https://www.cmkos.cz/obsah/273/jak-se-stat-clenem-odboru>.

Benefitní portál ČMKOS:

<https://www.odboryplus.cz/p/o-nas>.

Zdraví

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Zdraví všech skupin obyvatel se zlepšuje.

Zajímavost pro Vás:

Věděli jste, že faktory životního a pracovního prostředí ovlivňují zdravotní stav až z 20 % a životní styl dokonce z 50 %?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Zdravý životní styl a lepší využívání prevence

Práci tráví lidé významnou část života. Práce se ale v posledních desetiletích změnila tak, že většina z nás vykonává sedavé zaměstnání a duševní práci. Vedle toho život moderního člověka charakterizuje růst stresových situací. To všechno tvoří podhoubí civilizačních chorob. Další negativa přináší užívání návykových látek. Zejména těch legálních, tedy tabákových výrobků a alkoholu.

Nejlepší cestou ke zdravější budoucnosti je proměna životního stylu. To se týká jak stravy, tak nutnosti pohybové aktivity. Obecně totiž platí, že nejlepší je zdravotním problémům předcházet, a to právě zdravějším stylem života.

Co pro to můžete udělat?

Může to znít až banálně, ale důsledným zdravým životním stylem a účinným využíváním možnosti primární i jiné prevence. Ideálně kombinovat pohybovou aktivitu, dostatečný spánek a zdravou výživu a omezit užívání návykových látek.

Dalším krokem je využívání preventivních programů a příspěvků zdravotních pojišťoven – na sportovní aktivity, pomůcky, očkování, léčebné pobyty a mnoho dalšího. Pomoci také může zlepšení zdravotní gramotnosti.

Po svém zaměstnavateli můžete požadovat, aby vytvářel pracovní prostředí, které je ohleduplné k lidskému zdraví. Může se jednat o ergonomické uzpůsobení pracovní místa, snížení hladiny hluku nebo znečištění vzduchu (včetně cigaretového kouře).

Pomoci může také flexibilita práce, díky které dokážete pracovní dobu skloubit s pohybovou aktivitou, ideálně v místě svého zaměstnání. Cestou jsou i zaměstnanecké benefity jako finanční příspěvek nebo přímo bezplatný vstup do některého sportovního zařízení.

Zdroje, které vám s nástrojem pomohou:

Státní zdravotní ústav – podpora zdraví: <http://www.szu.cz/tema/podpora-zdravi>.

Portál zdravotní gramotnosti: <http://zdravotnigramotnost.cz/>.

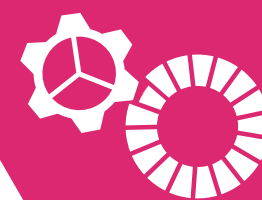
Podpora zdraví u Všeobecné zdravotní pojišťovny: <https://www.vzp.cz/pojistenci/vyhody-a-prispevky>.

Programy prevence Oborové zdravotní pojišťovny: <http://www.ozp.cz/benefity/zdravotne-preventivni-programy>,
<http://www.ozp.cz/benefity/prispevky-na-prevenci>.

Článek o zásadách zdravého životního stylu: <https://www.zdraviafitness.cz/blog/27-zasad-zdraveho-zivotniho-stylu>.

Přehledový článek o zdravém životním stylu: <https://www.vitalia.cz/clanky/co-je-to-zdravy-zivotni-styl/>.

Hospodaření se zdroji

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Přírodní zdroje jsou využívány co nejefektivněji a nejšetrněji tak, aby se minimalizovaly externí náklady, které jejich spotřeba působí.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že v topné sezóně v některých oblastech až polovina škodlivých látek v ovzduší pochází z domácího vytápění?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Využívání šetrných zdrojů

Surovinové zdroje naší planety jsou omezené. Způsoby využívání různých surovin pro výrobu energie mají výrazně odlišné dopady na životní prostředí. Myslíte, že byste i vy mohli do svého každodenního rozhodování vnést spotřebitelsky šetrnější návyky?

S využíváním zdrojů se pojí zároveň takzvané externality: externí náklady a přínosy. Ty ale cena konečného výrobku zahrnuje pouze částečně. Kvůli tomu určité zdroje využíváme více, nebo naopak méně, než by odpovídalo jejich skutečné společenské hodnotě. Jestliže ve starém kotli pálíte levné uhlí, ušetříte na primárních výdajích, ale nepřímé náklady spojené se zhoršeným ovzduším zaplatí celé vaše okolí. Na závažnost znečištění z lokálního vytápění reagují dotace z evropských fondů, z nichž můžete čerpat tzv. kotlíkové dotace.

Oblastí, ve kterých můžete zlepšovat své návyky, je samozřejmě nespočet. Často jsou k dispozici informace o ekologické náročnosti jednotlivých produktů přímo na obalech. Zvažte tudíž, až si příště půjdete kupovat elektroniku či pouhou žárovku, jestli si vyberete tu nejlevnější variantu, nebo tu šetrnější. Vaše rozhodnutí se neprojeví hned, ale v dlouhodobém horizontu tyto externí náklady zaplatíme všichni.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z:

<http://e-expert.maps.arcgis.com/apps/ImpactSummary/index.html?appid=4c414653bbda4643b6e7e68600a9e118>.

Zjistěte si, jakou uhlíkovou stopu zanecháváte: <http://www.hraozemi.cz/uhlikova-stopu.html>.

Nezisková organizace razící koncepci předcházení vzniku obalů: <http://bezobalu.org>.

Jak si pořídit kotlíkovou dotaci: <https://lokalni-topeniste.msk.cz>.

Infrastruktura

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Ekonomické aktivity podporuje stabilní a funkční infrastruktura.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že k výrobě elektřiny využíváme stále ekologicky velice náročný energetický mix? Nejvíce elektřiny vzniká spalováním uhlí (50 %) a využitím jaderného paliva (29 %). Z obnovitelných zdrojů energie (OZE) bylo vyrobeno pouze 11 % elektřiny.

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Decentralizovaná výroba energie

Podíl elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů tak stále zůstává pod cílem stanoveným Státní energetickou koncepcí. Strmý vzestup podílu OZE se zastavil a v posledních třech letech stagnuje. Měli byste zájem přispět k redukci emisí, zvýšení energetické bezpečnosti státu a získání částečné nezávislosti při výrobě elektřiny? Vyrábějte si elektřinu sami v domácnostech!

Elektřinu můžete vyrábět za pomoci fotovoltaické (slunečné) a větrné energie. Je důležité si uvědomit proměnlivost výroby z obnovitelných zdrojů, stejně jako spotřeby energií. To je důvod, proč potřebujete být napojeni na distribuční elektrizační síť. Ta tradičně vychází z centralizované výroby ve velkých elektrárnách. Nicméně s rozvojem technologií se zvyšuje počet připojených lokálních výrobců elektřiny. Připojení do distribuční sítě nabízejí všichni čeští distributoři elektřiny. Jak na to se dočtete v níže uvedených zdrojích.

Decentralizovaná výroba je zároveň posílením bezpečnosti a přínosem pro místní ekonomiku. Z toho důvodu můžete využít k instalaci fotovoltaických systémů dotace z evropských fondů.

Zapřemýšlejte, jestli zrovna pro vás není přechod na energeticky efektivnější a ekologicky šetrnější výrobu energie tím správným rozhodnutím. Pozitivní motivací může být i finanční úspora u výdajů za elektřinu.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z: [https://www.mzp.cz/C1257458002FoDC7/cz/news_171130_ZOZP/\\$FILE/ZOZP_2016.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002FoDC7/cz/news_171130_ZOZP/$FILE/ZOZP_2016.pdf).

Vše o dotacích na snížení energetické náročnosti Česka: <http://www.novazelenausporam.cz/>.

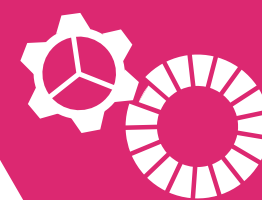
Jak se připojit do distribuční sítě E.ON:

<https://www.eon-distribuce.cz/dokumenty-ke-stazeni/elektrina-2/pripojeni-k-distribucni-soustave>.

Jak se připojit do distribuční sítě ČEZ: <http://www.cezdistribuce.cz/cs/pro-zakazniky/formulare/pro-odberatele.html>.

Jak se připojit do distribuční sítě PRE: <https://www.predistribuce.cz/cs/potrebuji-zaridit/zakaznici/pripojeni-k-distribucni-soustave/>.

Veřejné finance

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Stabilní veřejné finance podporují hospodářský růst.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že každý jedenáctý Čech je v exekuci? Nejhorší situace je v okrese Ústí nad Labem, kde je to dokonce každý pátý občan. Alarmující je i fakt, že člověk v exekuci čelí průměrně více než pěti exekucím!

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Uvážlivé spravování rodinných financí

Státní rozpočet je v České republice v posledních letech v dobrém stavu. Finanční kondice státu ale není dána jen státním rozpočtem. Stejně významný dopad na ni mají i finance domácností. Vysoký počet lidí v exekuci je indikátorem, který poukazuje na závažnost problému. Spravování rodinných financí není v dnešním složitém světě vůbec jednoduché. Cítili jste se i vy někdy ztraceni ve finančních rozhodnutích?

Výzkum v oblasti behaviorální ekonomie ukazuje, že lidský mozek není dobře uzpůsoben na složité finanční operace. Většina z nás se nechává v každodenních finančních otázkách řídit svým autopilotem, který ale může volit dlouhodobě velice nevýhodné cesty.

Jak tomu čelit? Vytvořte si vlastní rozpočet. Česká národní banka vytvořila internetové stránky (penizenauteku.cz), které vám pomohou nastavit si vlastní rozpočet a získat mnohem lepší přehled a kontrolu nad každodenními výdaji. Alternativně si můžete vybrat z široké palety mobilních aplikací, které vám umožní jednoduché zaznamenávání svých výdajů.

Ještě těžší než orientace v každodenních výdajích je správně vybrané pojištění, plánování vlastního bydlení či nákup auta. Před tím, než podobné rozhodnutí uděláte, prostudujte si tipy, které Česká národní banka prezentuje na výše zmíněných stránkách. Výhodou rad od České národní banky je i to, že jejím zájmem je dobrá kondice financí českých rodin, nikoliv zisk.

Nevědět si rady s financemi není v dnešním světě žádná ostuda. Čas investovaný do poučení vám může dlouhodobě výrazně zlepšit kvalitu života.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

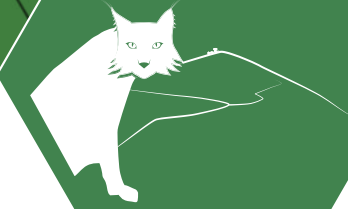
Zajímavost jsme čerpali z: <http://mapaexekuci.cz/index.php/mapa-2/>.

Jak na rodinné finance: <https://www.penizenauteku.cz/>.

Co dělat, když už se do problémů s dluhy dostanete: <http://mapaexekuci.cz/index.php/protidluhova-podpora/pro-verejnost/>.

Krajina a ekosystémové služby

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Krajina České republiky je chápána jako komplexní ekosystém, který poskytuje vhodný rámec pro rozvoj lidské společnosti.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že přes kontinuální nárůst v posledních letech tvořil podíl biopotravin a bionápojů v ČR v roce 2015 jen 0,81 % celkové spotřeby nápojů a potravin?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Nákup bio, lokálních a sezónních potravin

Zažíváte každodenní dilema při rozhodování o tom, jaké potraviny kupovat? Probíhá u Vás vnitřní souboj mezi nižší cenou obyčejných potravin a vyšší kvalitou biopotravin? Rozhodnutí je samozřejmě jen na Vás. Jak byste se ale rozhodovali, kdybyste měli kompletní informace o tom, jaké dopady mají Vaše každodenní rozhodnutí na celou planetu?

Ekologické zemědělství je alternativou konvenčního masového zemědělství. Je založeno na zdravém biologickém koloběhu, při němž zdravá půda plodí zdravé rostliny a pomáhá výživě zdravých zvířat. Díky tomu vznikají zdravé potraviny, které pomáhají lepšímu zdraví lidí a nepoškozené krajině. V ČR je ekologické zemědělství na vzestupu. Ekologičtí zemědělci hospodaří již na 12 % celkové výměry zemědělské půdy.

Volbou lokálních biopotravin nejen podpoříte české zemědělce, ale zároveň snížíte ekologické dopady vzniklé dovozem potravin přes půl zeměkoule. S tím souvisí i výběr sezónních potravin: Například nákup jahod v zimních měsících sebou nese nevyhnutelné ekologické náklady na dovoz. Nehledě na to, že chuť sezónních potravin je nesrovnatelná.

Každodenní nákup potravin s omezeným rozpočtem není jednoduchý. Vaše nákupy potravin však rozhodují o naší krajině více, než se na první pohled zdá.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z: http://eagri.cz/public/web/file/536628/Zprava_o_trhu_s_biopotravinami_v_CR_v_roce_2015.pdf.

Mapa ekologických zemědělců ve Vašem okolí: <https://www.kamprobio.cz/>.

Produkty z Vašeho regionu: <http://www.regionalni-znacky.cz/>.

Fascinující příběh o cestě banánu z pralesa až k Vám: <http://www.storyofbanana.com/cs#intro>.

Jakou uhlíkovou stopu zanechává dovoz jídla do Vašeho obchodu: <http://www.hnutiduha.cz/temata/uhlikova-kalkulacka-o>.

Voda v krajině

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Krajina je adaptována na změnu klimatu a její struktura napomáhá zadržování vody.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že v roce 2016 se v domácnostech na jednoho člověka spotřebovalo průměrně 88 litrů vody denně?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Šetřit vodou

Nedostatek vody se v některých částech světa stává každodenní realitou. A týká se i České republiky. Zejména některé oblasti ČR trpí suchem spojeným se proměnami v distribuci srážek vyvolanými změnou klimatu a nižší schopností naší krajiny vodu zadržet. Ke zmírnění tohoto fenoménu je potřeba výrazných krajinných opatření, která by pomohla navrátit krajině původní schopnost vodu zadržovat.

Přesto každý z nás může správnými návyky přispět k nižší spotřebě vody. Prvním důležitým krokem je vůbec si uvědomit, že voda je vzácná surovina, která dává život všem organismům na světě, a měli bychom se k ní podle toho chovat.

Některá opatření, jak šetřit vodou, jsou známá. Například sprchováním spotřebujete výrazně méně vody než napouštěním vany. Stejně dobrou službu udělají perlátory namontované na všechny kohoutky v domácnosti. Jiné postupy již tak známé nejsou, a přesto mají až závažnější dopad na spotřebu vody. Zejména důležité je včas reagovat na jakékoli úniky vody – kapající kohoutek či protékající splachovač na WC vedou ke ztrátám až stovky litrů denně. To již můžete výrazně pocítit při placení vodného a stočného. V posledních letech se také na trhu rozšiřuje počet chytrých vodoměrů, které zlepšují Vaši kontrolu nad spotřebou vody, zmenšují ztráty vody a rychle reagují na případnou havárii.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

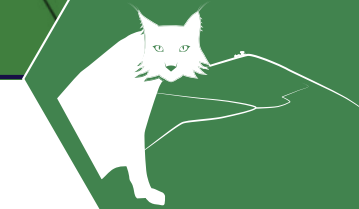
Zajímavost jsme čerpali z: [https://www.mzp.cz/C1257458002FoDC7/cz/news_171130_ZOZP/\\$FILE/ZOZP_2016.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002FoDC7/cz/news_171130_ZOZP/$FILE/ZOZP_2016.pdf).

Interaktivní mapa sucha v ČR pro zemědělce i pro lidi: <http://www.intersucho.cz>.

Tipy, jak můžete šetřit vodou v každodenním životě: <http://www.pvk.cz/vse-o-vode/pitna-voda/spotreba-vody/jak-a-proc-setrit-vodou/>.

Tipy, jak můžete šetřit vodou v každodenním životě: <http://www.vodavdome.cz/40-1-drobnost-jak-doma-setrit-vodu/>.

Péče o půdu

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Půdy jsou chráněny před degradací a potenciál krajiny je v maximální možné míře využíván k zachycování a ukládání uhlíku.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že obsah bioodpadu, který by mohl být přeměněn na kompost, tvoří až 40 % zbytkového komunálního odpadu?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Recyklace bioodpadu – kompostování

Kvalita půdy je klíčová pro zdraví celé krajiny. Skrze kvalitu potravin přímo ovlivňuje i zdraví lidí. Neméně důležitou roli hraje půda i v zadržování vody, suroviny, jejíž úbytek se projevuje již i v některých částech ČR. Chtěli byste zabránit degradaci půdy a zároveň výrazně zlepšit situaci v odpadovém hospodářství? Recyklujte bioodpad.

Do směsného komunálního odpadu vyhadujeme obrovské množství bioodpadu. To přináší náklady na svoz, skládkování či spalování. Místo toho můžeme tento na živiny bohatý přírodní materiál přetvořit na kompost.

Důležité je si uvědomit, že biologický odpad do směsného komunálního odpadu nepatří. Stejně jako jsme se naučili třídit plast, papíry a sklo, musíme pochopit, že kompostování má pozitivní dopady na životní prostředí, protože navrácí potřebné živiny do půdy a snižuje náklady spojené s odstraňováním směsného odpadu.

Recyklovat bioodpad můžete i vy. Jestliže disponujete prostory, tak je nejlepším řešením zřídit si vlastní kompost na zahradě či ve vnitrobloku. Jestliže tuto možnost nemáte, tak se můžete zapojit do komunitního kompostování či si objednat obecní svoz bioodpadu.

I když recyklaci bioodpadu vyžaduje odpadový zákon, stále platí, že čím více firem a jednotlivců bude svoz bioodpadu vyžadovat, tím rychleji poroste množství komunálního odpadu, který se bude kompostovat.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z: <https://biom.cz/cz/odborne-clanky/nakladani-s-biologicky-rozlozitelnymi-odpady>.

Vše o kompostování: <http://www.kompostuj.cz/>.

Jak si zařídit svoz bioodpadu na příkladu Prahy:

<http://www.psas.cz/index.cfm/sluzby-firmam/odpady/svoz-bioodpadu/uzavreni-smlouvy-online/>.

(Sub)urbanizace

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

V ČR je zajištěn kvalitní urbánní rozvoj a veřejné služby jsou dostupné pro všechny obyvatele.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že občan obce má ze zákona právo navrhnout pořízení územního plánu a později se aktivně zapojit do jeho připomínkování ve veřejném projednání?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Aktivní participace a využívání územních a strategických dokumentů obce

Přemýšlíte o rozvoji své obce? Chtěli byste, aby nedocházelo k dalšímu zastavování zemědělské půdy, ale raději k lepšímu využití současné zástavby? Chcete, aby výstavba ve vaší obci probíhala smysluplně a koncepčně? Myslíte si, že rozvoj obce by měl probíhat kontinuálně bez ohledu na čtyřletý volební cyklus? Zjistěte si, jestli má Vaše obec vytvořený územní plán.

Může se stát, že zjistíte, že vaše obec nemá územní plán. Zkuste zastupitelstvu navrhnout jeho vytvoření. Bude-li zastupitelstvo k Vaším návrhům odmítavé a nepodá přitom rozumné vysvětlení, můžete se ohradit, že máte ze Zákona o územním plánování a stavebním řádu právo podat návrh na pořízení územního plánu. Jako zdroj financování navrhnete dotační titul Ministerstva pro místní rozvoj zaměřený na pořízení územního plánu. Díky němu může vaše obec získat na přípravu územního plánu až 400 000 Kč. Nezapomeňte se později zapojit i do veřejného projednání územního plánu.

Většina obcí vytvořený územní plán již má a vy jako občan obce či majitel nemovitosti na území obce máte právo se s územním plánem seznámit. Můžete zjistit zajímavé informace o budoucnosti vaší lokality. Případně se zapojit do aktualizace územního plánu.

Územní plán pojednává především o udržitelném rozvoji vaší obce. Jestliže vás zajímá také dlouhodobé socioekonomické směřování obce, zjistěte si, jestli má vaše obec vypracovaný strategický plán. Pokud ne, tak doporučte zastupitelstvu, aby za jeho pomoci vytyčilo dlouhodobé směřování obce. Aktivně se zapojte i do jeho tvorby tím, že poskytnete své podněty a přání. Optimální situací je, když se oba plány navzájem podporují.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali a pravidla o územním plánu se dozvíte ze zákona: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-183>.

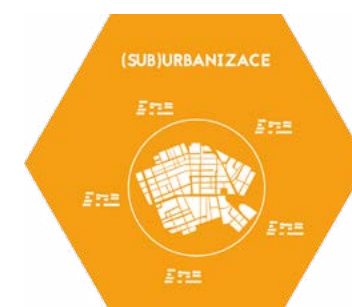
Portál územního plánování nabízející metodiky, rady a tipy: <http://portal.uur.cz/>.

Kde získat peníze na vypracování územního plánu:

[http://www.mmr.cz/cs/Uzemni-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Narodni-program-Podpora-uzemne-planovacich-cinnosti-obci-\(1\)/](http://www.mmr.cz/cs/Uzemni-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Narodni-program-Podpora-uzemne-planovacich-cinnosti-obci-(1)/).

Seznam podaných žádostí, abyste měli lepší přehled o finanční náročnosti vypracování územního plánu:

http://www.mmr.cz/getmedia/f9641846-be61-4aa5-9b08-66dcc06ca936/seznam-podanych_1.pdf?ext=.pdf.

Regionální nerovnosti

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

V kvalitě života v České republice nejsou výrazné regionální rozdíly.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že četnost a kvalita vztahů, které máte, ovlivňují Váš fyzický i psychický stav?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Aktivní zapojení do společenského života ve Vaší obci

Lidé jsou od přírody společenská stvoření. Proto je pro nás četnost a kvalita vztahů s ostatními lidmi z hlediska kvality života klíčová. Šíře poskytovaných služeb a společenského vyžití je v menších obcích zákonitě nižší. Máte pocit, že i vaší obci by prospělo více společenských aktivit? Může být nedostatečné společenské vyžití jednou z příčin odlivu lidí v produktivním věku? Baví vás něco, co si myslíte, že by mohlo bavit i ostatní? Zapojte se do existujících spolků a sdružení. Neexistuje ve vašem okolí podobný spolek? Tak se ho pokuste vytvořit.

Fantazie nezná mezí a možná budete překvapeni, kolik lidí se pro společný zájem nadchne. Existující spolky úspěšně spojují lidi v rozmanitých oblastech od country tanců, přes ochotnické divadlo, všemožné sportovní aktivity až po turistické kroužky.

Vaše aktivity nemusíte nijak formalizovat. I zdánlivě nepatrná aktivita může mít velký dopad na sounáležitost, důvěru a kvalitu života ve vaší obci. To by si měla uvědomovat i samospráva vaší obce. Proto se nebojte s nimi spojit a probrat, jak by vám ve vašem snažení mohli být nápomocni. Komunitní cítění můžete podpořit i jednorázovou aktivitou, která bude pro všechny prospěšná. Zapojte se např. do projektu Uklidme Česko. Buďte aktivní a nebojte se své nápady realizovat, váš entuziasmus určitě nadchne i vaše okolí.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3150158/>.

Vše o iniciativě Uklidme Česko: <http://www.uklidmecesko.cz/>.

Adaptace na změnu klimatu

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Města a obce omezila emise skleníkových plynů a adaptovala se na negativní dopady změny klimatu.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že většina cest autem v evropských městech je kratší než šest kilometrů? Tedy vzdálenost, kterou lze bezproblémově ujet na kole.

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Jízda do práce na kole

Nechcete trávit čas v kolonách, vadí vám každodenní problémy s parkováním či znečištěné ovzduší ve Vašem městě? Chtěli byste mít lepší fyzickou kondici, ušetřit čas, peníze a naši planetu? Jezděte do práce na kole.

Přestože je rekreační cyklistika v ČR na vzestupu, potenciál kola jako každodenního dopravního prostředku ještě není zdaleka vyčerpán. Praha při srovnání velkých evropských měst výrazně zaostává. Zatímco v Kodani či Amsterdamu jezdí na kole do práce třetina lidí, v Praze se odhady pohybují mezi 1–2 %. Přitom potenciál cyklistické dopravy je až pětikrát vyšší. A co nejvíce brání většímu využívání kol? Zejména stres z jízdy v provozu. Pozitivní vliv na cyklistickou dopravu můžete mít i vy, protože čím více lidí bude jezdit na kole, tím více to bude téma pro veřejnou správu a cyklistická infrastruktura se bude zlepšovat.

Nemáte kolo nebo se bojíte jezdit na vlastním kole do práce? Pak si můžete kolo na každodenní ježdění půjčovat. Myšlenka sdílení kol, tzv. bikesharingu, se v ČR dostává do čím dále více měst.

Chtěli byste jezdit na kole, ale nemůžete se k tomu přinutit? Zapojte se do soutěže Do práce na kole. Získáte návyk jezdit na kole, najdete nový zájem s kolegy z práce a ještě budete moct soutěžit s lidmi z celé ČR.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z: <http://www.eesc.europa.eu/glossaries/glossary/european-cycling-lexicon/page/some-cycling-statistics>.

O potenciálu cyklistické dopravy v Praze si více přečtete: <https://prahounakole.cz/2014/08/potencial-cyklodopravy-v-praze/>.

Jak na bikesharing: <https://www.rekola.cz/>.

Chcete se přihlásit do soutěže Do práce na kole: <https://www.dopracenakole.cz/>.

Globální rozvoj

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Česká republika aktivně podporuje udržitelný rozvoj na globální úrovni.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že ČR v roce 2016 vydala na zahraniční rozvojovou pomoc jen 0,14 % hrubého národního důchodu (6,4 miliardy korun)? Přitom se zavázala k příspěvku nejméně 0,33 % hrubého národního důchodu.

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Efektivní rozvojová spolupráce

Provozujete neziskovou organizaci zapojenou do rozvojové spolupráce? Chcete, aby vaše organizace měla větší pozitivní dopad a přispěla k dlouhodobě udržitelnému rozvoji? Řiďte se principy efektivní rozvojové spolupráce.

Nemusíte je znovu vymýšlet, to už udělala organizace The Global Partnership for Effective Development Co-operation. Principy převzala i ČR do své Strategie zahraniční rozvojové spolupráce. Principy vedoucí k větší efektivitě rozvojové spolupráce jsou: místní vlastnictví rozvoje, zahrnutí místních partnerů do rozhodování o oblastech rozvoje, orientace na výsledky, transparentnost a společná zodpovědnost za výsledky. Jinými slovy, místní lidé musí mít pocit, že oni rozhodují o své budoucnosti. Zapojte je proto do celého procesu od definování potřeb až po vyhodnocení dopadů. Abyste znali a mohli prokázat dopady své práce, nezapomínejte na kvalitní monitoring a evaluaci vašeho projektu. Upřímný, transparentní a vizuálně zajímavý reporting dosažených výsledků je neméně důležitý, třeba při obhajobě vašich řešení a komunikaci s donory.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali a zároveň informace o zapojení ČR do rozvojové pomoci: <http://www.oecd.org/dac/czechrepublic.htm>.

Principy efektivní rozvojové spolupráce: <http://effectivecooperation.org/about/principles/>.

Materiály shrnující existující stav v rozvojové spolupráci: <http://effectivecooperation.org/blogs-news-resources/resource-library/>.

Jak na monitoring a evaluaci: <http://www.betterevaluation.org/en>.

Dlouhodobá efektivita vládnutí

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Veřejná politika je tvořena na základě evidence a kvalita vládnutí z hlediska příjemců politik se zvýšila.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že vydání petice není omezeno počtem nutných hlasů? Pro vyhlášení místního referenda je potřeba v rozmezí od 6 % obyvatel u obcí nad 200 000 obyvatel až po 30 % hlasů u obcí do 3 000 obyvatel.

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Aktivní participace ve veřejném prostoru

Existuje ve veřejném prostoru nějaká konkrétní oblast, která vás trápí a zhoršuje vám kvalitu života? Aktivně se podílejte na jejím zlepšení. Občanská nespokojenost často vyvěrá z obecných celostátních problémů, jejichž řešení vyžaduje náročný a dlouhodobý proces. Ke zlepšení kvality každodenního života však mohou mnohem více přispět lokální aktivity. Zkuste proto svoji energii nasměřovat primárně na ně.

Role občanské společnosti nekončí vyjádřením preferencí ve volbách. Důležitým prvkem je i kontinuální poskytování podnětů a následné zpětné vazby veřejné správě. Veřejná správa je tu v první řadě od toho, aby poskytovala veřejné služby a sloužila občanům. Z této perspektivy vycházejte při komunikaci s úřady. Nutnost větší participace občanů si začíná uvědomovat čím dál více obcí. To ruku v ruce s technologickým rozvojem přináší daleko jednodušší možnost komunikace s úřady. Není výjimkou, že města komunikují o svých aktivitách přes sociální sítě – využijte toho.

Při poskytování podnětů se pokuste zůstat objektivní a konstruktivní. Negativistický popis toho, jak nic ve vašem okolí nefunguje, nepůsobí důvěryhodně. Důležité je být trpělivý. Jeden email nemusí být dostatečným stimulem, aby se problémem někdo začal zabývat. Nenechte se proto lehce odbýt. Služba, s níž nejste spokojeni, pravděpodobně nevyhovuje i dalším lidem, proto zkuste z iniciativy udělat komunitní záležitost a tím zvýšit tlak na její vyřešení.

Existuje spousta příkladů, kdy dobře míněná snaha občanské společnosti nakonec vedla k vyřešení i dlouhou dobu opomíjeného problému. Zůstaňte proto aktivní!

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obcanske-aktivity-118893.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>.

Portál, kde můžete vyvěsit petici: <https://e-petice.cz/petitions/home>.

Příklad upozornění na dlouhou dobu opomíjený problém exekucí: <http://mapaexekuci.cz/index.php/mapa-2/>.

Příklad upozornění na problém nečestných taxikářů v Praze: <https://www.stream.cz/praha-vs-prachy/10005429-taxi-vs-janek>.

Příklad zmapování problému veřejných zakázek: <https://zindex.cz/>.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Úřad vlády České republiky

NÁSTROJE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE PRO SOUKROMÝ SEKTOR

ČESKÁ 2030
REPUBLIKA

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Úřad vlády České republiky

Publikace Nástroje udržitelného rozvoje pro soukromý sektor vznikla v rámci projektu System dlouhodobých priorit udržitelného rozvoje ve státní správě, reg. č.: CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_019/0002185.

Úřad vlády České republiky, Odbor pro udržitelný rozvoj

Autoři: Jan Hněvkovský, Milan Maděra

Redakce: Ondřej Charvát, Michaela Valentová

Grafika: Ondřej Holub

Elektronická verze: www.cr2030.cz

Milé čtenářky, milí čtenáři,

právě jste otevřeli publikaci pojednávající o nástrojích udržitelného rozvoje. Váš zájem o téma udržitelného rozvoje nás nesmírně těší a zavazuje zároveň. K dlouhodobé udržitelnosti České republiky, potažmo celého světa, může dojít jen zapojením co nejširšího spektra aktérů. Z toho důvodu jsme se při psaní této brožury snažili neustále myslet na čtenáře – potenciální aktéry, kteří mohou přispět k udržitelnému rozvoji. Jakým způsobem publikace vznikala a jak s ní nejlépe pracovat, vám popíšeme v následujících odstavcích.

Při přemýšlení o tom, jakým způsobem pojmem tuto publikaci, pro nás byla klíčová otázka: „Jak čtenářům přiblížit udržitelný rozvoj, aby jej mohli uskutečňovat v každodenním životě?“ Strategický rámec Česká republika 2030 na základě široké společenské debaty vytyčil směr, kterým se Česká republika musí k dlouhodobé udržitelnosti vydat. Sami jsme se ale přesvědčili, jak je někdy nesnadné představit si konkrétní aktivity, kterými bychom mohli k tomuto směřování přispět. I díky tomu jsme se pro vás rozhodli vytvořit brožuru, která na jednom místě shromáždí nástroje (konkrétní aktivity), kterými můžete přispět k udržitelnějšímu fungování společnosti.

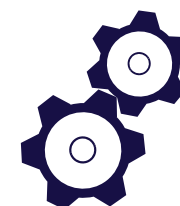
Aktéry jsme rozdělili do tří skupin: veřejná správa, soukromý sektor a občanská společnost a jednotlivci. Pro každou skupinu jsme vytvořili unikátní brožuru, jelikož nástroje pro veřejnou správu (nastavení pravidel), jednotlivce (každodenní spotřební rozhodování) a soukromý sektor (podnikatelské aktivity) se mohou výrazně lišit.

Česká republika 2030 definuje šest klíčových oblastí, které se dále dělí na 27 podoblastí. Z nich jsme vybrali ty, u nichž existují proveditelné nástroje, a jejich aplikaci jsme vám popsali. Každá klíčová oblast je pokryta jedním až třemi nástroji.

V současném silně provázaném a velice komplexním světě není vůbec jednoduché určit dopady svých rozhodnutí. Zároveň si plně si uvědomujeme, že měnit systém pravidel nebo zaběhané zvyky vyžaduje značnou energii. Proto berte uvedené nástroje jako paletu možností, ze které si můžete některé vybrat a přispět tak k udržitelnějšímu způsobu života.

Protože jsme vás nechtěli zahltit dlouhými texty, zvolili jsme formát zhruba jedné stránky pro jeden nástroj. Některé popisy nástrojů jsou více samonosné, u dalších se jedná spíše o představení hlavní myšlenky. U všech nástrojů jsme uvedli odkazy na další zdroje, které vám s aplikací nástroje pomohou.

Za všechny občany České republiky vám děkujeme, že se o udržitelný rozvoj zajímáte, a přejeme vám inspirativní čtení.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Úřad vlády České republiky

Přehled oblastí, ke kterým v brožuře najdete nástroje:

Klíčová oblast 1: Lidé a společnost

Rodina a komunita

Práce

Zdraví

Klíčová oblast 2: Hospodářský model

Hospodářské instituce

Infrastruktura

Veřejné finance

Klíčová oblast 3: Odolné ekosystémy

Krajina a ekosystémové služby

Voda v krajině

Péče o půdu

Klíčová oblast 4: Obce a regiony

Suburbanizace

Regionální nerovnosti

Adaptace na změnu klimatu

Klíčová oblast 5: Globální rozvoj

Globální rozvoj

Klíčová oblast 6: Dobré vládnutí

Dlouhodobá efektivita vládnutí

Rodina a komunita

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Společenské klima je vůči rodinám všestranně příznivé, bariéry a společenské tlaky jsou minimalizovány.

Zajímavost pro Vás:

Víte že, vedle klasických jeslí a mateřských školek existují tzv. dětské skupiny? Těch existuje v ČR již zhruba 600 pro více než 7 tisíc dětí.

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Podpora work-life balance

Co pro to může vaše společnost udělat?

Ze strany zaměstnavatelů lze přispět k lepšímu sladování pracovního a osobního života (work-life balance) několika způsoby:

- 1) Poskytováním slušných flexibilních forem práce, jako je třeba posílení možnosti flexibilnější pracovní doby včetně občasných prací z domova. Pomoci může také zavedení nároku na náhlé osobní (indispoziční) placené volno.
- 2) K lepšímu sladování pracovního a osobního života (work-life balance) může firma přispět poskytováním služeb péče o děti svých pracovníků.

Může se jednat nejen o klasická předškolní zařízení, jako jsou mateřské školy nebo jesle, ale i o jejich nové alternativní formy, jako jsou dětské skupiny či mikrojesle. Dětské skupiny poskytují péči v menších skupinkách dětí a mohou vycházet vstříc individuálním potřebám dětí. Dále mohou pomoci zařízení na způsob školních družin a volnočasových kroužků, dětský koutek či komunitní centrum s péčí o seniory.

Co to vaší firmě jako zaměstnavateli přinese?

Cenově i místně dostupné a kvalitní služby péče o děti jsou jedním z významných nástrojů pro udržení kontaktu se zaměstnáním v době péče o malé děti a při návratu rodičů na trh práce, tedy v oblasti sladování pracovního a rodinného života. Mají pozitivní dopad na míru zaměstnanosti rodičů s dětmi, ale i na podporu rodiny a vývoj porodnosti. Dlouhodobě mohou tato opatření pozitivně působit na snižování nerovnosti v odměňování mužů a žen a na diskriminaci na základě pohlaví.

Podpora sladování pracovního a rodinného života přináší firmám lepší fungování díky možnosti udržet si kvalifikované pracovní síly nebo získat nové. Podstatně se snižuje nebezpečí, že ztratíte zkušené zaměstnance, do jejichž osobního a kvalifikačního růstu jste investovali.

V případě, že se rozhodnete pro zřízení alternativních zařízení předškolní péče, získáte možnost daňového odpočtu stejně jako daňové slevy pro vaše zaměstnance. Prorodinná daňová opatření umožňují daňové odečty ve výši uznatelných nákladů zaměstnavatele, které vynaložil v souvislosti s poskytováním služeb péče o děti svých zaměstnanců. Pro zaměstnance zase umožňují roční slevu na dani za každé dítě, které navštěvuje dětskou skupinu, a to ve výši odpovídající minimální mzdě.

Zaváděním dětských skupin se mohou navíc vytvářet ve vaší společnosti další flexibilní pracovní místa pro pečující osoby, například pro ženy starší 50 let, které jsou ohroženou skupinou na trhu práce.

Zdroje, které vám s nástrojem pomohou:

MPSV provozuje informační internetové stránky projektu dětských skupin i mikrojeslí:

<http://www.dsmpsv.cz/>, <http://mikrojesle.mpsv.cz/>.

Přehled podmínek založení dětské skupiny:

<http://www.detske-skupiny.cz/podminky-zalozeni-detske-skupiny/>.

Práce

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Technologický a sociální rozvoj rozšiřují přístup k důstojné práci.

Zajímavost pro Vás:

Věděli jste, že většina nově vytvořených pracovních míst je na dobu určitou? Napadlo by vás, že dočasné pracovní úvazky jsou jednou z forem tzv. prekarizace práce a mají souvislost s nižším výdělkem?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Snížení míry prekarizace práce

Nižší mzda, méně pracovních benefitů a nejistota práce. To je tzv. prekarizace práce, tedy nahrazování plného pracovního poměru jiným druhem pracovní smlouvy. Nejčastěji částečným úvazkem, jednorázovým nákupem služby, dohodou o provedení práce nebo fiktivní samostatně výdělečnou činností (tzv. švarc systém). Rozvolňování pracovních vztahů navíc podporuje digitalizace. Ta jednak umožňuje práci díky vzdálenému připojení, jednak přináší nutnost okamžité reakce.

Změn z dočasných smluv na trvalé ubývá, lidé stále častěji zůstávají v dočasných úvazcích dlouhodobě. Pracovníci na dobu určitou jsou přitom několikanásobně více ohroženi nezaměstnaností než ti, kteří mají smlouvu trvalou.

Smlouva na dobu neurčitou jako by se stávala privilegiem bohatých. Prekarizace tak prohlubuje paradox pracující chudoby. Člověk sice pracuje, ale jeho zaměstnání mu neumožňuje udržet slušnou životní úroveň.

Co pro to může vaše společnost udělat?

Jako zaměstnavatelé můžete přispět ke snížení míry prekarizace práce různým způsobem. Dávat přednost smlouvám o pracovním poměru na dobu neurčitou a vyhnout se řetězení pracovních kontraktů na dobu určitou. Preferovat zaměstnávání formou pracovního poměru, a to především práce na plný úvazek. Neuchylovat se k tzv. švarc systému, a to ani v jeho částečné podobě. Vyhnout se nadměrnému využívání dohod o provedení práce a dohod o pracovní činnosti. Zavést právo na nezastizitelnost po skončení pracovní doby.

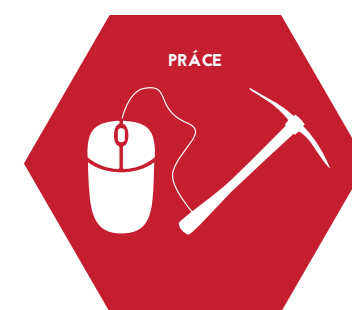
Co to vaší firmě přinese?

Vyšší míra jistoty vašich zaměstnanců jim dopřeje větší koncentraci na práci a také lepší životní pohodu. To ve výsledku znamená lepší pracovní nasazení a vyšší produktivitu práce. Pracovníci budou také loajálnější díky pocitu, že se s nimi dlouhodobě počítá. Vaší společnosti dlouhodobé úvazky přinesou lepší fungování díky zvýšení kvality lidských zdrojů, lepšímu náboru pracovníků či jejich dlouhodobému udržení. Vaše společnost tak nepřijde o již zapracovaného zkušeného zaměstnance, do jehož osobního a kvalifikačního růstu již investovala.

Zdroje, které vám s nástrojem pomohou:

Analytický článek: Zkrácené úvazky: Výhra, nebo zkrácené jistoty?

<https://www.penize.cz/pracovni-pomer/323421-zkracene-uvazky-vyhra-nebo-zkracene-jistoty>.

Zdraví

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Zdraví všech skupin obyvatel se zlepšuje.

Zajímavost pro Vás:

Věděli jste, že faktory životního a pracovního prostředí ovlivňují zdravotní stav až z 20 %? Životní styl a způsob života dokonce z 50 %?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Podpora zdravého pracovního prostředí a aktivního zdravého životního stylu

Pracovní dobou tráví lidé významnou část života. Práce se ale v posledních desetiletích stala sedavou, při které se více než svaly zapojuje hlava. To s sebou přináší negativní vedlejší účinky na zdraví člověka a ve svém důsledku potřebu jiného, aktivnějšího životního stylu. Týká se to zejména stravy, ale i nutnosti pohybové aktivity jako určité formy kompenzace pro fyziologii jedince nepřírozené činnosti.

Co pro to může vaše společnost udělat?

Jako zaměstnavatelé můžete ke zdravějšímu životu svých zaměstnanců přispět lepším pracovním prostředím. Může se jednat o ergonomické uzpůsobení pracovní místa, snížení hladiny hluku i znečištění vzduchu (včetně cigaretového kouře).

Pomoci může také lepší míra flexibility práce, aby zaměstnanci mohli pracovní dobu skloubit s pohybovou/sportovní aktivitou, ideálně v místě svého zaměstnání. V rámci zaměstnaneckých benefitů můžete podporovat pohybové aktivity pomocí finančního příspěvku či bezplatný vstup do některého sportovního zařízení.

Dobré je nabídnout pracovníkům zdravější životosprávu. To znamená především nabídku zdravé stravy ve vaší místní kantýně.

Druhou cestou je motivovat zaměstnance, aby neužívali návykové látky. Například finančním zvýhodněním zaměstnanců, kteří nejsou denními kuřáky (nemají tzv. kuřácké pauzy).

Co to vaší firmě přinese?

Ochrana zdraví na pracovišti přináší lepší zdravotní stav pracovníků, snižuje jejich pracovní neschopnost, zvyšuje jejich motivaci i produktivitu práce.

Lepší zdravotní stav zaměstnanců má nepřímý pozitivní dopad na jejich ekonomickou aktivitu, zvláště ve vyšším věku. Benefitem pro firmu je postupné snižování nákladů na náhradu mzdy z důvodu pracovní neschopnosti.

Zdroje, které vám s nástrojem pomohou:

Státní zdravotní ústav – doporučení pro program podpory zdraví na pracovišti:

<http://www.szu.cz/tema/pracovni-prostredi/program-podpory-zdravi-na-pracovisti>.

Státní zdravotní ústav – Soutěž Podnik podporující zdraví:

<http://www.szu.cz/tema/pracovni-prostredi/soutez-podnik-podporujici-zdravi-1>.

Evropská agentura pro bezpečnost a zdraví při práci – bezplatné a jednoduché nástroje pro jasný proces hodnocení rizik:

<https://osha.europa.eu/cs/tools-and-publications/oira>.

Evropská agentura pro bezpečnost a zdraví při práci – soubor nástrojů pro kampaň bezpečnosti a zdraví při práci:

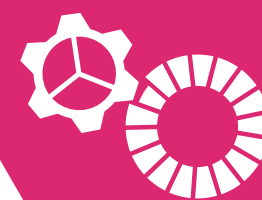
<http://toolkit.osha.europa.eu/>.

Ministerstvo vnitra – článek Podpora ochrany zdraví na pracovišti zvyšuje produktivitu:

<http://www.mvcr.cz/clanek/podpora-ochrany-zdravi-na-pracovisti-zvysuje-produktivitu.aspx>.

Hospodářské instituce

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Máme stabilní a dobře fungující instituce podporující hospodářský růst založený na výzkumu, vývoji a inovacích.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že z celosvětového průzkumu State of the Global Workplace vyplývá, že jen 13 % pracujících je doopravdy angažovaných? V Česku je podíl angažovaných lidí ještě nižší, a to 8 %. Podle stejného výzkumu není angažovaných 60 % zaměstnanců a čtvrtina lidí je dokonce aktivně neangažovaných.

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Alternativní způsoby managementu

V posledních dvaceti letech rostla česká ekonomika především díky přímým zahraničním investicím. Ty jsou ale pro další růst zřejmě vyčerpané. Pokud má být hospodářství dlouhodobě produktivní, musí jeho instituce podporovat podnikání s vysokou přidanou hodnotou.

Úspěšnost hospodářského modelu nezávisí pouze na veřejných institucích a pravidlech. Produktivitu výrazně ovlivňuje i způsob, jakým jsou řízeny samotné podniky. Současný hierarchický model řízení organizací nemotivuje zaměstnance k vysoké angažovanosti, a tím organizace plně nevyužívají potenciálu pramenícího z motivovaných zaměstnanců. Řešíte i vy problém s neefektivními zaměstnanci? Zamyslete se nad modelem řízení vaší organizace.

Ve většině organizací používaný hierarchický model řízení striktně rozděluje role a odpovědnosti zaměstnanců na základě toho, na jaké hierarchické úrovni se nalézají. To vede k mnoha negativním efektům. Podle vědeckých experimentů ale lidi nejvíce motivuje pocit vykonávání smysluplné práce, dostatečná autonomie a z ní plynoucí zodpovědnost a mistrovství v tom, co děláme.

Což ovšem neodpovídá současnému způsobu managementu lidí. Řadoví pracovníci, kteří mají nejlepší povědomí o poskytování služby, jsou odděleni od rozhodování o směřování organizace, jsou přísně kontrolováni za dílčí úkoly a nemají dostatek prostoru pro kreativní sebevyjádření.

Nově se prosazující modely řízení organizací staví mnohem více na principu dostatečné autonomie zaměstnanců, sebeřízení a organicky vznikajících vztahů. Procesy a struktury takových organizací daleko lépe odpovídají poznání o motivaci lidí. Jednoduše jim nebrání naplnit svůj potenciál, a tím co nejvíce přispět samotné organizaci.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z: <http://news.gallup.com/poll/165269/worldwide-employees-engaged-work.aspx>.

Jaká je budoucnost organizací: <https://www.peoplecomm.cz/budoucnost-organizaci>.

Co motivuje lidi: <https://www.youtube.com/watch?v=5aH2Ppjpcho&t=233s> a https://www.ted.com/talks/dan_pink_on_motivation.

Infrastruktura

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Ekonomické aktivity podporuje stabilní a funkční infrastruktura.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že k výrobě elektřiny stále používáme ekologicky velice náročný energetický mix? Nejvíce elektřiny je vyrobeno spalováním uhlí (50 %) a využitím jaderného paliva (29 %). Z obnovitelných zdrojů energie (OZE) bylo vyrobeno pouze 11 % elektřiny.

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Decentralizovaná výroba energie

Podíl obnovitelné elektřiny je stále hluboce pod cílem stanoveným Státní energetickou koncepcí. Strmý vzestup podílu OZE se zastavil a v posledních třech letech stagnuje. Měli byste zájem přispět k redukci emisí, zvýšení energetické bezpečnosti státu a získání alespoň částečné nezávislosti při výrobě elektřiny? Vyrábějte si elektřinu sami!

Elektřinu můžete vyrábět za pomoci fotovoltaické (slunečné) a větrné energie. Je důležité si uvědomit, že jak výroba z obnovitelných zdrojů, tak spotřeba energií je značně proměnlivá. Proto potřebujete být napojeni na distribuční elektrizační síť, která tradičně vychází z centralizované výroby ve velkých elektrárnách.

S rozvojem technologií a potřebou přejít více na výrobu z obnovitelných zdrojů se zvyšuje počet připojených lokálních výrobců elektřiny. Možnost připojení do distribuční sítě nabízí všichni čeští distributoři elektřiny. Jak na to se dočtete v níže uvedených zdrojích.

Zapřemýšlejte, jestli zrovna pro váš podnik není přechod na energeticky efektivnější a ekologicky šetrnější výrobu energie tím správným rozhodnutím. Pozitivní motivací může být i snížení nákladů vydávaných za elektřinu.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z: [https://www.mzp.cz/C1257458002FoDC7/cz/news_171130_ZOZP/\\$FILE/ZOZP_2016.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002FoDC7/cz/news_171130_ZOZP/$FILE/ZOZP_2016.pdf).

Vše o dotacích na snížení energetické náročnosti Česka: <http://www.novazelenausporam.cz/>.

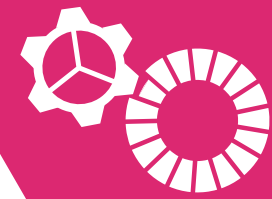
Jak se připojit do distribuční sítě E.ON:

<https://www.eon-distribuce.cz/dokumenty-ke-stazeni/elektrina-2/pripojeni-k-distribucni-soustave>.

Jak se připojit do distribuční sítě ČEZ: <http://www.cezdistribuce.cz/cs/pro-zakazniky/formulare/pro-odberatele.html>.

Jak se připojit do distribuční sítě PRE: <https://www.predistribuce.cz/cs/potrebuji-zaridit/zakaznici/pripojeni-k-distribucni-soustave/>.

Veřejné finance

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Stabilní veřejné finance podporují hospodářský růst.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že ochota lidí přispívat na crowdfundingové projekty každoročně roste? V roce 2016 v České republice veřejnost přispěla lidem, kteří sháněli peníze na své projekty, produkty nebo společnosti, zhruba 60 milionu korun.

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Alternativní zdroje financování

Máte zajímavý podnikatelský nápad a přemýšlíte, jak si zajistit zdroje k jeho financování? Nechcete nebo nemůžete použít tradiční nástroje, například úvěry od bank? Víte, jak fungují alternativní zdroje financování, které jsou dostupné?

S rozvojem technologií se v posledních letech výrazně usnadnilo financování, při kterém lidé darují peníze přímo jednotlivcům nebo organizacím (tzv. crowdfunding) na konkrétní aktivitu. Kouzlo tkví vedle jednoduchosti zejména v tom, že i skrze větší počet menších příspěvků lze vybrat zajímavý obnos. Se zvyšováním bohatství obyvatel České republiky lze předpokládat, že tuto formu financování čeká další rozvoj.

Tato forma financování není vhodná pro každý nově vznikající podnikatelský záměr. Zejména jedná-li se o aktivity, které vyžadují vysokou vstupní investici (úspěšné crowdfundingové záměry vynesly okolo milionu korun).

Zdrojem financování, skrze něž jste si schopni zajistit větší obnos prostředků, jsou dotace z evropských fondů. Na podporu podnikání cílí zejména Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. Nevýhodou je, že na vás čeká výrazně administrativně náročnější proces. Nově vzniká Národní inovační fond, který bude prostředky z Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost poskytovat formou finančních nástrojů (vratných půjček a záruk). Jeho cílem je zejména podpora nově vznikajících inovativních firem a komercializace výzkumu a vývoje.

Zajistit si dostatečné zdroje financování je pro začínající firmu klíčové. Inovativním přemýšlením získáte širší paletu využitelných možností.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z:

<http://e-svet.e15.cz/it-byznys/lide-poslali-na-soukrome-projekty-desitky-milionu-crowdfunding-pomohl-i-v-boji-s-nemoci-1327897>.

Existující typy crowdfundingu: <https://www.crowder.cz/moznosti-crowdfundingu>.

Vyhlášené výzvy z Operačního programu podnikání a inovace pro konkurenceschopnost:

<https://www.mpo.cz/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/oppik-2014-2020/vyzvy-op-pik-2017/default.htm>.

Krajina a ekosystémové služby

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Krajina České republiky je chápána jako komplexní ekosystém a ekosystémové služby poskytují vhodný rámec pro rozvoj lidské společnosti.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že přes kontinuální nárůst v posledních letech tvořil podíl biopotravin a bionápojů v ČR v roce 2015 jen 0,81 % na celkové spotřebě nápojů a potravin?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Catering využívající lokální biopotraviny

Organizujete jednání s klientem, firemní večírek či jinou akci a přemýšlíte, jakou cateringovou firmu vybrat? Řešíte dilema mezi levnějšími a těmi, které využívají lokální biopotraviny? Rozhodnutí je samozřejmě jen na Vás. Jak byste se ale rozhodovali, kdybyste měli kompletnější informace o tom, jaké dopady mají Vaše každodenní rozhodnutí na celou planetu?

Ekologické zemědělství je alternativou konvenčního masového zemědělství. Je založeno na zdravém biologickém koloběhu, při kterém zdravá půda plodí zdravé rostliny, a zemědělci chovají zdravá zvířata. Výsledkem jsou zdravé potraviny, lepší zdraví každého z nás a zdravější krajina. V ČR je ekologické zemědělství na vzestupu.

Volbou sezónních lokálních potravin nebo potravin v bio kvalitě nejen podpoříte české zemědělce a přispějete k šetrnému zacházení s českou krajinou, ale zároveň snížíte ekologické dopady vzniklé z dovozu potravin přes půl zeměkoule. Případně jako zákazník požadujte po cateringové firmě, aby alespoň některé nabízené potraviny byly v biokvalitě.

Catering z lokálních biopotravin je cenově nákladnější. Zkuste snížit množství objednaného jídla, a tím zamezit depresivním pohledům na spoustu vyhazovaného jídla po každém cateringu. Pozitivní efekt to může mít i na bdělost všech přítomných. Využívání cateringů z biopotravin navíc povede k jejich většímu rozšíření a tím následně nižší ceně. Využijte to zároveň pro image Vaší firmy. Způsob, jakým pohostíte Vaše klienty a zaměstnance, má větší dopad na naši krajinu, než se na první pohled zdá!

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z: http://eagri.cz/public/web/file/536628/Zprava_o_trhu_s_biopotravinami_v_CR_v_roce_2015.pdf.

Mapa ekologických zemědělců ve Vašem okolí: <https://www.kamprobio.cz/>.

Produkty z Vašeho regionu: <http://www.regionalni-znacky.cz/>.

Fascinující příběh o cestě banánu z pralesa až k Vám: <http://www.storyofbanana.com/cs#intro>.

Jakou uhlíkovou stopu zanechává dovoz jídla do Vašeho obchodu: <http://www.hnutiduha.cz/temata/uhlikova-kalkulacka-o>.

Voda v krajině

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Krajina je adaptována na změnu klimatu a její struktura napomáhá zadržování vody.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že v roce 2016 se v domácnostech na jednoho člověka spotřebovalo průměrně 88 litrů vody denně?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Hospodárné nakládání s vodou

Nedostatek vody se v některých částech světa stává každodenní realitou. V posledních letech se stále více týká také nás. Zejména některé oblasti ČR trpí suchem spojeným se proměnami v distribuci srážek vyvolanými změnou klimatu a nižší schopností naší krajiny vodu zadržet. Ke zmírnění tohoto fenoménu je potřeba výrazných krajinných opatření, která by pomohla navrátit krajině původní schopnost vodu zadržovat.

Přesto každý z nás může správnými návyky přispět k nižší spotřebě vody. Prvním důležitým krokem je vůbec si uvědomit, že voda je vzácná surovina, která dává život všem organismům na světě, a měli bychom se k ní podle toho chovat. Ve Vaší firmě můžete kulturu respektu k vodě vybudovat. Vedle dobrého pocitu a snížení provozních nákladů to můžete využít i k PR vaší firmy!

Jak tedy ve firmě šetřit vodu? Zejména důležité je včas reagovat na jakékoli úniky vody – kapající kohoutek či protékající splachovač na WC vedou ke ztrátám až stovky litrů denně. To již můžete výrazně pocítit při placení vodného a stočného.

V posledních letech se také na trhu rozšiřuje počet chytrých vodoměrů, které zlepšují Vaši kontrolu nad spotřebou vody, zmenšují ztráty vody a rychle reagují na případnou havárii vody. Důležité jsou i drobné detaily, jako vařit si takové množství vody, které skutečně na ranní kávu využijete. Nebo do firmy pořídit spořicí perlátory, které dokáží snížit spotřebu vody o desítky procent. Větší firmy mohou investovat i do složitějších opatření, jako je zachytávání dešťové vody a její využívání například na záchodech.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

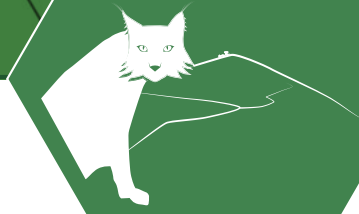
Zajímavost jsme čerpali z: [https://www.mzp.cz/C1257458002FoDC7/cz/news_171130_ZOZP/\\$FILE/ZOZP_2016.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002FoDC7/cz/news_171130_ZOZP/$FILE/ZOZP_2016.pdf).

Interaktivní mapa sucha v ČR pro zemědělce i pro lidi: <http://www.intersucho.cz>.

Tipy, jak můžete šetřit vodu v každodenním životě: <http://www.pvk.cz/vse-o-vode/pitna-voda/spotreba-vody/jak-a-proc-setrit-vodou/>.

Tipy, jak můžete šetřit vodu v každodenním životě: <http://www.vodavdome.cz/40-1-drobnost-jak-doma-setrit-vodu/>.

Péče o půdu

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Půdy jsou chráněny před degradací a potenciál krajiny je v maximální možné míře využíván k zachycování a ukládání uhlíku.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že obsah bioodpadu, který by mohl být přeměněn na kompost, tvoří až 40 % zbytkového komunálního odpadu?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Recyklace bioodpadu – kompostování

Kvalita půdy je klíčová pro zdraví celé krajiny. Skrze kvalitu potravin přímo ovlivňuje i zdraví lidí. Neméně důležitou roli hraje půda i v zadržování vody, suroviny, jejíž úbytek se projevuje již i v některých částech ČR. Chtěli byste zabránit degradaci půdy a zároveň výrazně zlepšit situaci v odpadovém hospodářství? Recyklujte bioodpad.

Do směsného komunálního odpadu vyhazujeme obrovské množství bioodpadu. To přináší náklady na svoz, skládkování či spalování. Místo toho můžeme tento na živiny bohatý přírodní materiál přetvořit na kompost.

Důležité je si uvědomit, že biologický odpad do směsného komunálního odpadu nepatří. Stejně jako jsme se naučili třídít plast, papíry a sklo, musíme pochopit, že kompostování má pozitivní dopady na životní prostředí, protože navrácí potřebné živiny do půdy a snižuje náklady spojené s odstraňováním směsného odpadu.

Recyklovat bioodpad můžete i u Vás ve firmě. Jestliže disponujete prostory, tak je nejlepším řešením pořízení vlastního kompostu nebo kompostéru. Většina kancelářských prostor tuto možnost nemá. V tom případě si můžete objednat obecní svoz bioodpadu. Celá oblast recyklace bioodpadu potřebuje systémové řešení, ale čím více firem a jednotlivců bude svoz bioodpadu vyžadovat, tím rychleji se k tomu musí veřejná správa postavit čelem.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z: <https://biom.cz/cz/odborne-clanky/nakladani-s-biologicky-rozlozitelnymi-odpady>.

Vše o kompostování: <http://www.kompostuj.cz/>.

Jak si zařídit svoz bioodpadu na příkladu Prahy:

<http://www.psas.cz/index.cfm/sluzby-firmam/odpady/svoz-bioodpadu/uzavreni-smlouvy-online/>.

(Sub)urbanizace

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

V České republice je zajištěn kvalitní urbánní rozvoj a veřejné služby jsou dostupné pro všechny obyvatele.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že v ČR se nachází okolo 11 000 brownfieldů? V Národní databázi brownfieldů je registrováno téměř 500 brownfieldů připravených pro investory.

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Spolupráce se samosprávou na regeneraci a podnikatelském využití brownfieldů

Přemýšlíte o rozšíření svého podnikání a nevíte, jaké prostory využít? Chcete zároveň zabránit dalšímu zastavování krajiny a přispět ke zlepšení životního prostředí? Místo záboru dosud nevyužívané půdy využijte území, kde dříve probíhala průmyslová nebo třeba zemědělská činnost, ale dnes leží ladem, tzv. brownfieldy.

Regenerace brownfieldů je finančně náročná aktivita, která je ale zároveň celospolečensky prospěšná. Během regenerace je nutné odstranit ekologické zátěže nebo napravit neutěšený vzhled zchátralých objektů. Přitom vznikají zajímavá místa pro podnikatelské či komunitní účely. Z toho důvodu obnovení míst finančně podporuje stát z národních i evropských zdrojů.

V případě, že byste se rozhodli k podnikatelskému využití brownfieldu, tak vám agentura CzechInvest poskytne podporu. Ta začíná vytipováním správného objektu, kde Vám zorganizuje prohlídku a následně pomůže s administrací projektu. Pokud se rozhodnete pro regeneraci brownfieldu, je možné žádat o finanční pomoc z národních či evropských zdrojů.

V neposlední řadě se můžete domluvit na spolupráci s konkrétními obcemi. Obce mají o brownfieldech výborný přehled, ale často jim na jejich regeneraci chybí potřebné prostředky. Společně tak můžete najít řešení, které vám umožní rozvinout své podnikatelské aktivity a zároveň ozdravit okolní prostředí, z čehož budou profitovat všichni občané. Nespornou výhodou bývá i dobrá lokace brownfieldů a jejich napojení na potřebnou infrastrukturu.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

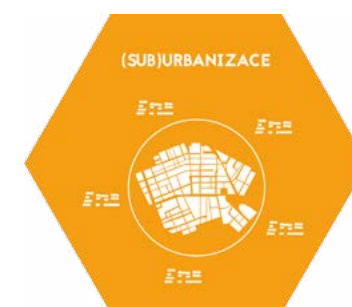
Zajímavost jsme čerpali z:

<http://www.ceskovdatech.cz/clanek/59-zeme-brownfieldu-v-cesku-je-temer-500-lokalit-pripravenych-pro-investory/>.

Národní databáze brownfieldů připravených k podnikatelskému využití:

<https://brownfieldy.czechinvest.org/Aplikace/bf-public.nsf/bfs.xsp>.

Přehled dotací, které můžete využít: <http://brownfieldy.eu/financni-podpora/>.

Regionální nerovnosti

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

V kvalitě života v České republice nejsou výrazné regionální rozdíly.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že i mezi jednotlivými kraji existují na trhu práce velké rozdíly? Například v rámci Olomouckého kraje přesahuje nezaměstnanost v Javorníku 10 %, zatímco v Litoveli je hluboko pod 3 %.

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Spolupráce s veřejnou správou

Odchod lidí v produktivním věku z vesnických a periferních oblastí vede ke zvětšování regionálních nerovností. Pokud poklesne počet lidí v produktivním věku pod kritickou hranici, přestává se vyplácet provoz celé řady služeb. To vede ke snižování kvality života pro zbylé občany a k dalšímu odlivu lidí v produktivním věku.

Podnikáte nebo o podnikání v menší obci přemýšlíte? Zamyslete se, jaké služby byste k podnikání potřebovali. Kontaktujte místní samosprávu a proberte možnosti spolupráce, které vám usnadní podnikání a zároveň zajistí poskytování služeb pro občany a zabrání dalšímu nucenému odchodu lidí.

Máte ve svém podnikání problémy s náborem zaměstnanců? Zkuste bližší spolupráci s úřadem práce! Existují příklady velmi úspěšných propojení firem s úřady práce, které pomohly jak podnikatelům, tak zaměstnancům, a to i v době hospodářské krize.

Nacházíte se v Karlovarském, Moravskoslezském či Ústeckém kraji? Pak by Vás mohlo zajímat, že Vláda ČR schválila plán na restrukturalizaci těchto krajů pod názvem Re:Start. Do roku 2030 se do těchto tří krajů má investovat 42 miliard korun!

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z: <https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>.

Vše o Re:Startu: <https://restartregionu.cz/>.

Zajímá Vás, jak vypadá akční plán na restrukturalizaci znevýhodněných krajů:

<http://www.mmr.cz/getmedia/7de0c4ea-90c4-4415-bab7-db9cf2ab6a83/Souhrnny-akcni-plan-strategie-restrukturalizace.pdf?ext=.pdf>.

Příklad úspěšné spolupráce podniků s úřadem práce:

<https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Jak-na-projekt/Principy-uspesneho-projektu/Uspesne-projekty/Priklady-dobre-praxe/Re-start-pro-Ceskolipisko>.

Adaptace na změnu klimatu

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Česká města a obce omezila emise skleníkových plynů a adaptovala se na negativní dopady změny klimatu.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že většina cest autem v evropských městech je kratší než 6 km, tedy vzdálenost, kterou lze bezproblémově ujet na kole?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Jízda do práce na kole

Chcete mít efektivnější zaměstnance, dobré PR firmy a přispět k lepšímu stavu naší planety? Podporujte ve Vaší firmě jízdu do práce na kole!

Přestože je rekreační cyklistika v ČR určitě na vzestupu, potenciál kola jako každodenního dopravního prostředku ještě není zdaleka vyčerpán. To můžeme demonstrovat na příkladu Prahy. Praha při srovnání velkých evropských měst výrazně zaostává. Zatímco v Kodani či Amsterdamu jezdí na kole do práce třetina lidí, v Praze pouze 1 – 2 %. Přitom vypočítaný potenciál je až pětkrát vyšší. A co brání nejvíce většímu využívání kol? Stres z jízdy v provozu! Ten můžete ovlivnit nepřímo skrze zapojení co největšího počtu Vašich zaměstnanců do jízdy do práce na kole. Protože čím více lidí bude jezdit na kole, tím více to bude téma pro veřejnou správu a cyklistická infrastruktura se bude zlepšovat.

Přímo podpořit můžete Vaše zaměstnance tím, že jim pomůžete překonat bariéry, které brání v každodenní jízdě do práce na kole. Mají vaši zaměstnanci kde uskladnit kola, mají se kde vysprchovat a převléct? Důležitou roli hraje i firemní kultura: Pohlíží se na lidi jezdící do práce na kole jako na podivíny, nebo je to kvitováno jako zdravý životní styl?

Zvýšit motivaci Vašich zaměstnanců a zároveň zviditelnit Vaši firmu můžete i přihláškou do soutěže Do práce na kole.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z: <http://www.eesc.europa.eu/glossaries/glossary/european-cycling-lexicon/page/some-cycling-statistics>.

O potenciálu cyklistické dopravy v Praze si více přečtete: <https://prahounakole.cz/2014/08/potencial-cyklodopravy-v-praze/>.

Chcete se přihlásit do soutěže Do práce na kole: <https://www.dopracenakole.cz/>.

Globální rozvoj

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Česká republika aktivně podporuje udržitelný rozvoj na globální úrovni.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že z 600 korun, za které si koupíte tričko v obchodě, dostanou pracovníci, kteří ho vyrobili jen 3 koruny a 80 haléřů?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Udržitelné dodavatelské řetězce

Uvědomujete si, že svět je propojený více, než kdykoliv předtím? Pokud nechcete před palčivými otázkami, kterým svět čelí, zavírat oči a naopak chcete, aby vaše firma měla celosvětový pozitivní dopad, zmapujte si své dodavatelské řetězce!

Udržitelný dodavatelský řetězec stojí na čtyřech pilířích: na dodržování lidských práv, férové práci, minimalizaci zásahů do životního prostředí a protikorupčních opatřeních. Dodržování některých standardů nám v ČR může připadat samozřejmé, ale všude ve světě tomu tak doopravdy není. Jak byste se zachovali, kdybyste věděli, že váš byznysový model je z části postaven na dětské práci, která zabraňuje dlouhodobému rozvoji již tak velice chudých oblastí? Nebo vede k masovému ničení planety?

Mnoho úspěšných firem se rozhodlo k těmto otázkám postavit čelem a prozkoumat celosvětové dopady svého fungování. Důležitým prvkem je i naprostá transparentnost a pravidelnost v reportování o dopadu činnosti vaší firmy. I Vy se můžete stát součástí rozrůstající se skupiny firem, které se zavazují k udržitelnému podnikání. V neposlední řadě to můžete využít při PR své firmy! Zákazníků, kteří myslí globálně a není jim udržitelnost lhostejná, neustále přibývá.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali a zároveň spoustu informací o fungování oděvního průmyslu najdete na:

<http://fashionrevolution.org/resources/fanzine/>.

Manuál, který Vám pomůže s udržitelností Vašich dodavatelských řetězců:

<https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/our-work/supply-chain>.

Zapojte se do celosvětové iniciativy udržitelných firem: <https://www.unglobalcompact.org/participation>.

Česká síť Global Compact:

<http://www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/obsah/5/narodni-sit-global-compact-ceska-republika/>.

Inspirujte se úspěšnými příklady firem: http://www.ikea.com/ms/en_US/img/ad_content/IKEA_Group_Sustainability_Report_FY16.pdf.

Inspirujte se úspěšnými příklady firem: <http://www.patagonia.com/enviro-initiatives-book.html>.

Dlouhodobá efektivita vládnutí

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Veřejná politika je tvořena na základě evidence a kvalita vládnutí z hlediska příjemců se zvýšila.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že v letech 2014–2017 se Rada hospodářské a sociální dohody ČR sešla dohromady na 35 jednáních k sociálnímu dialogu?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Aktivní participace ve veřejném prostoru

Existuje ve veřejném prostoru nějaká konkrétní oblast, která se dotýká Vaší podnikatelské aktivity a znepříjemňuje ji? Nebo naopak existuje veřejná služba, která by Vám podnikání výrazně usnadnila? Aktivně se podílejte na zlepšení současného stavu. Nespokojenost s právním prostředím často vyvěrá z komplexních problémů, jako je složitý systém daní. Jeho změna znamená náročný a dlouhodobý proces. Ke zlepšení kvality vašeho každodenního podnikatelského života však mohou přispět i lokální služby. Zkuste proto svoji energii nasměřovat zejména na ně.

Primárním cílem soukromého sektoru je generování přidané hodnoty a vytvoření zisku. Poskytováním podnětů a následné zpětné vazby veřejné správě se může soukromý sektor zároveň podílet na tvorbě institucionálního rámce, ve kterém sám funguje. Využijte této možnosti a přispějte k nastavení pravidel, která vám pomohou snadněji podnikat.

Při poskytování podnětů se pokuste zůstat objektivní a konstruktivní. Negativistický postoj, jak nic ve vašem okolí nefunguje, důvěru nezbudí. Důležité je být trpělivý, jeden email nemusí být dostatečným stimulem, aby se problémem někdo začal zabývat. Nenechte se proto lehce odbýt.

Služba, s níž nejste spokojeni, pravděpodobně nevyhovuje i dalším podnikatelům. Zkuste se aktivně zapojit do střešních organizací (podnikatelských svazů). Jak na národní, tak krajské úrovni dochází k pravidelným schůzkám sociálních partnerů (veřejné správy, zaměstnavatelů a odborů). To může být příležitost k vyřešení vašeho problému.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z: http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-bohuslava-sobotky-2014_2017-160956/.

Hospodářská komora: <https://www.komora.cz/>.

Svaz průmyslu a dopravy: <http://www.spcr.cz/>.

Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů České republiky: <http://kzps.cz/>.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Úřad vlády České republiky

NÁSTROJE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE PRO VEŘEJNOU SPRÁVU

ČESKÁ 2030
REPUBLIKA

Publikace Nástroje udržitelného rozvoje pro občanskou společnost vznikla v rámci projektu Systém dlouhodobých priorit udržitelného rozvoje ve státní správě, reg. č.: CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_019/0002185.

Úřad vlády České republiky, Odbor pro udržitelný rozvoj

Autoři: Jan Hněvkovský, Milan Maděra

Redakce: Ondřej Charvát, Michaela Valentová

Grafika: Ondřej Holub

Elektronická verze: www.cr2030.cz

Milé čtenářky, milí čtenáři,

právě jste otevřeli publikaci pojednávající o nástrojích udržitelného rozvoje. Váš zájem o téma udržitelného rozvoje nás nesmírně těší a zavazuje zároveň. K dlouhodobé udržitelnosti České republiky, potažmo celého světa, může dojít, jen pokud se zapojí nejširší spektrum aktérů. Z toho důvodu jsme se při psaní této brožury snažili neustále myslet na čtenáře – potenciální aktéry, kteří mohou přispět k udržitelnému rozvoji. Jakým způsobem publikace vznikala a jak s ní nejlépe pracovat, vám popíšeme v následujících odstavcích.

Při přemýšlení o tom, jakým způsobem pojmem tuto publikaci, pro nás byla klíčová otázka: „Jak čtenářům přiblížit udržitelný rozvoj, aby jej mohli naplňovat v každodenním životě?“ Strategický rámec Česká republika 2030 na základě široké společenské debaty vytyčil směr, kterým se Česká republika musí k dlouhodobé udržitelnosti vydat. Sami jsme se ale přesvědčili, jak je někdy nesnadné představit si konkrétní aktivity, kterými bychom mohli k tomuto směru přispět. I díky tomu jsme se pro vás rozhodli vytvořit brožuru, která na jednom místě shromáždí nástroje (konkrétní aktivity), kterými můžete přispět k udržitelnějšímu fungování společnosti.

Aktéry jsme rozdělili do tří skupin: veřejná správa, soukromý sektor a občanská společnost a jednotlivci. Pro každou skupinu jsme vytvořili unikátní brožuru, jelikož nástroje pro veřejnou správu (nastavení pravidel), jednotlivce (každodenní spotřební rozhodování) a soukromý sektor (podnikatelské aktivity) se mohou výrazně lišit.

Česká republika 2030 definuje šest klíčových oblastí, které se dále dělí na 27 podoblastí. Z nich jsme vybrali ty, u nichž existují proveditelné nástroje, a jejich aplikaci vám popsali. Každá klíčová oblast je pokryta jedním až třemi nástroji.

V současném silně provázaném a velice komplexním světě není vůbec jednoduché určit dopady svých rozhodnutí. Zároveň si plně si uvědomujeme, že měnit systém pravidel nebo zaběhané zvyky vyžaduje značnou energii. Proto berete uvedené nástroje jako paletu možností, ze které si můžete některé vybrat a přispět tak k udržitelnějšímu způsobu života.

Protože jsme vás nechtěli zahltit dlouhými texty, zvolili jsme formát zhruba jedné stránky pro jeden nástroj. Některé popisy nástrojů jsou více samonosné, u dalších se jedná spíše o představení hlavní myšlenky. U všech nástrojů jsme uvedli odkazy na další zdroje, které vám s aplikací nástroje pomohou.

Za všechny občany České republiky vám děkujeme, že se o udržitelný rozvoj zajímáte, a přejeme vám inspirativní čtení.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Úřad vlády České republiky

Přehled oblastí, ke kterým v brožuře najdete nástroje:

Klíčová oblast 1: Lidé a společnost

Rodina a komunita

Práce

Nerovnosti

Klíčová oblast 2: Hospodářský model

Hospodářské instituce

Hospodaření se zdroji

Veřejné finance

Klíčová oblast 3: Odolné ekosystémy

Krajina a ekosystémové služby

Voda v krajině

Péče o půdu

Klíčová oblast 4: Obce a regiony

Adaptace na změnu klimatu

Regionální nerovnosti

Suburbanizace

Klíčová oblast 5: Globální rozvoj

Globální rozvoj

Klíčová oblast 6: Dobré vládnutí

Demokratičnost vládnutí

Dlouhodobá efektivita vládnutí

Rodina a komunita

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Společenské klima je vůči rodinám všestranně příznivé, bariéry a společenské tlaky jsou minimalizovány

Zajímavost pro Vás:

Víte, že tzv. dětských skupin existuje v ČR již zhruba 600 s celkem pro víc než sedm tisíc dětí?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Podpora work-life balance

Co pro to může vaše obec udělat?

Obce a kraje mohou přispět k lepšímu sladování pracovního a osobního (života poskytováním kvalitních a finančně dostupných veřejných služeb. Například nabídkou předškolní péče nebo poskytováním veřejně garantovaných služeb péče o závislé členy rodiny svých obyvatel.

Nejedná se jen o klasická předškolní zařízení, jako jsou mateřské školy a jesle. Nabídku mohou obce rozšířit o tzv. dětské skupiny či mikrojesle. Smysl dává i podpora neziskových organizací, například rodinných center a jejich rozvoj.

Dětské skupiny poskytují péči v menších skupinkách a mohou vycházet vstříc individuálním potřebám dětí. Zákonné podmínky poskytování péče jsou nastavené úměrné počtu dětí. Díky tomu jsou dostupné i pro poskytovatele, kteří nemohou naplnit zákonné požadavky mateřských škol. Tedy právě například malé obce nebo nestátní neziskové organizace.

Užitečné mohou být také školní družiny či podobná zařízení jako jsou Domy dětí a mládeže. Stejně jako nabídka finančně dostupných volnočasových kroužků, dětský koutek, či komunitní centrum s péčí o seniory.

Uvědomujeme si, že v mnoha obcích již takovéto věci fungují a slouží dobře místním obyvatelům. Nejde však jen o kvantitu, ale i kvalitu vzhledem ke konečnému uživateli.

Žádoucí by bylo totiž navíc rozšířit systematicky časovou dostupnost zařízení poskytujících péči o děti tak, aby uspokojila poptávku rodičů pracujících mimo klasickou pracovní dobu. Tedy těch, kteří pracují na směny nebo v atypických formách zaměstnání.

Co to vaší obci a místní komunitě přinese?

Cenově i místně dostupné a kvalitní služby péče o děti jsou jedním z významných nástrojů pro udržení kontaktu se zaměstnáním v době rodičovské dovolené. Pomáhají plynulému návratu rodičů na trh práce, a jsou tak klíčovým opatřením v oblasti sladování pracovního a rodinného života. Vedle pozitivního dopadu na zaměstnanost rodičů, pomáhají i zvyšování porodnosti.

Lepší možnosti rodičů pracovat se pozitivně podepíší na zvýšení ekonomické aktivity a zlepšení kupní síly obyvatel. Což podpoří podnikatelského prostředí a obecně kvalitu života místních obyvatel.

Zaváděním dětských skupin se mohou navíc vytvářet další pracovní místa pro pečující osoby, například pro ženy starší 50 let, které jsou ohroženou skupinou na trhu práce.

Zdroje, které vám s nástrojem pomohou:

Informační internetové stránky projektu dětských skupin i mikrojeslí:

<http://www.dsmpsv.cz/>,

<http://mikrojesle.mpsv.cz/>.

Práce

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Technologický a sociální rozvoj rozšiřují přístup k důstojné práci.

Zajímavost pro Vás:

Věděli jste, že v důsledku digitalizace střednědobě hrozí zánik zhruba třetiny pracovních míst? A zhruba osmina nově vznikne?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Bezplatné profesionální kariérové poradenství pro občany

Moderní svět práce klade na jedince stále se proměňující požadavky. Je pro něj typická potřeba komplexních znalostí, jejichž obsah se ovšem rychle proměňuje. Takovému tempu mnozí z nás nestačí, zejména ti hůře postavení - senioři a lidé středního věku lidé s nižším dosaženým vzděláním.

Proces digitalizace a robotizace způsobuje zánik profesí a naopak vznik nových. Pracovní specializace rychle zastarávají a lidé se chtě nechtě budou muset rozvíjet a vzdělávat celý život. Nebude nic neobvyklého, že člověk za svůj život vystřídá řadu povolání a bude postupovat průběžnou a opakovanou rekvalifikaci.

První krokem tedy je, abychom byli schopní učit se stále něčemu novému. Specializace a tvrdé dovednosti zastarávají, ale ty měkké a přenositelné, jako je schopnost řešit problémy, samostatně se učit a pracovat v týmu nebo znalost cizích jazyků či práce s počítačem, jsou dobrým základem, na kterém bude možno vždy stavět. Nejde ale jen o trh práce, digitalizuje se společnost jako taková a pro orientaci v ní je třeba nových základních přenositelných dovedností.

Co pro to může vaše obec udělat?

Zajistit veřejně dostupné a bezplatné vzdělávání v základních dovednostech pro občany. Taková školení by měla být primárně zaměřena na starší a nízko kvalifikované. Vzdělávání by se mělo zaměřit na znalosti, které mohou uplatnit kdekoli. Například ekonomická gramotnost, právní povědomí, základní jazykové dovednosti a práce s moderními technologiemi.

Obce a kraje by mohly garantovat veřejnou službu bezplatného dlouhodobého kariérového poradenství. To by mělo být svým zaměřením odlišené od systému rekvalifikací Úřadu práce. Cílit by mělo na orientaci v měnícím se světě práce a bylo by zaměřené na uživatele v různých životních fázích. Součástí by měla lepší dostupnost kariérového poradenství na všech typech škol, u kterých obce a kraje jsou zřizovateli.

Co to vaší obci a místní komunitě přinese?

Osobní i profesní růst vašich obyvatel, větší profesní mobilitu i adaptabilitu na změny na trhu práce. Celoživotní vzdělávání funguje také jako prevence ohrožení chudobou, sociálním vyloučením a snižuje potenciálu sociálně-patologických jevů.

Zdroje, které vám s nástrojem pomohou:

Centrum kariérového poradenství v Národním ústavu pro vzdělávání:

<http://www.nuv.cz/p/ckp>.

Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce

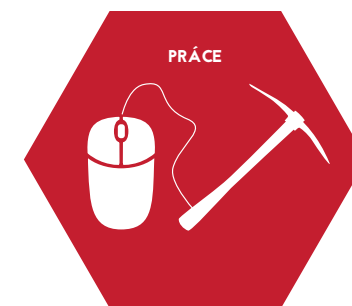
<http://www.infoabsolvent.cz/>.

Národní soustava kvalifikací - portál o soustavě celostátně uznávaných profesních kvalifikací v ČR:

<http://www.narodnikvalifikace.cz/>.

Centrální databáze kompetencí (dovedností) portálu MPSV Národní soustava povolání:

<http://kompetence.nsp.cz/>.

Nerovnosti

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Strukturální nerovnosti ve společnosti jsou nízké.

Zajímavost pro Vás:

Věděli jste, že v Česku bylo v roce 2018 v exekuci celkem 863 000 lidí, téměř 10 % populace starší 15 let?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: **Bezplatné profesionální právní, finanční a dluhové poradenství pro občany**

Mnoho občanů čelí exekuci, řada z nich má více než jednu exekuci a nacházejí se v tzv. dluhové pasti. V současnosti není právní pomoc v oblasti finančního a dluhového poradenství zcela etablovanou a standardně plošně poskytovanou sociální službou. Tohoto stavu využívají různé poradenské firmy, které přirozeně na skutečném řešení situace zadlužených lidí nemají zájem.

Co pro to může vaše obec udělat?

Řešením je významné posílení plošné poskytování bezplatného poradenství. Síť pomoci by měla vzniknout zejména v nejvíce postižených regionech (severní Čechy, severní Morava a Slezsko). Obce a kraje by garantovaly bezplatné právní a dluhové poradenství pro obyvatele v nouzi.

Takovéto komplexní poradenství musí navazovat na sektor sociálních služeb tak, aby byla právní pomoc poskytnuta automaticky a včas. Řešením je zavádění dluhového poradenství v kombinaci s terénní sociální službou, včetně informování o možnosti jeho využití.

Můžete zřídit dluhovou poradnu financovanou z rozpočtu obce. Pokud je vaše obec menší a nemáte dostatek prostředků na služby dluhového poradenství, můžete situaci projednat s okolními obcemi a domluvit se na sdílení nákladů. Další možností, jak zajistit vašim občanům službu dluhového poradenství, je domluvit se na spolupráci s některou z nestátních neziskových organizací, které se dluhovým poradenstvím zabývají, a zřídit v obci její detašované pracoviště (výjezdní pobočku).

I tady platí, že nejdůležitější je primární prevence. Tedy vzdělávání na základních a středních školách a osvěta široké veřejnosti, zejména informování o rizicích půjček.

Základním předpokladem je zodpovědná politika obce ve vztahu k vlastním pohledávkám a systému poplatků (včasná a motivační intervence u pohledávek obce), efektivní spolupráce aktérů na místní úrovni, zákaz podomního prodeje a zákaz (nebo přísná regulace) hazardu v obci.

Co to vaší obci a místní komunitě přinese?

Snížení míry ohrožení chudobou a sociálním vyloučením i zvýšení soběstačnosti a aktivizace místních obyvatel. Jejich motivaci k legálnímu zaměstnání a růst zaměstnanosti. Motivaci místních dlužníků k aktivnímu jednání s věřiteli a snížení pohledávek obce. Snížení nákladů na výplatu sociálních dávek. Prevenci ztráty bydlení, kriminality a snížení potenciálu bezdomovectví. Snížení sociálního napětí.

Zdroje, které vám s nástrojem pomohou:

Agentura pro sociální začleňování – příručka pro obce: Dluhy:

<http://www.socialni-zaclenovani.cz/prirucka>.

Přehledná statistika o počtu obyvatel v exekuci:

<http://mapaexekuci.cz/>.

Publikace MPSV Dluhové poradenství? Co a jak v několika krocích:

<https://www.mpsv.cz/cs/32743>.

Publikace Agentury pro sociální začleňování – metodika: Vytváření sítí dluhového poradenství:

<http://www.socialni-zaclenovani.cz/vytvoreni-siti-dluhoveho-poradenstvi-metodika-a-manual-dobrych-praxi>.

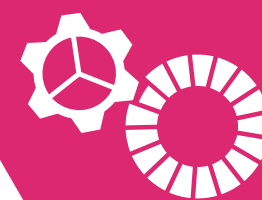
Portál MSp:

<https://insolvence.justice.cz/>.

Poradna při finanční tísni:

<https://www.financnitisen.cz/>.

Hospodářské instituce

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Česko má stabilní a dobře fungující instituce podporující hospodářský růst založený na výzkumu, vývoji a inovacích

Zajímavost pro Vás:

Víte, že v celosvětovém hodnocení konkurenceschopnosti (Global Competitiveness Index) je českým největším problémem efektivita veřejných institucí? Zatímco v celkovém hodnocení je Česko na 31. místě, v kvalitě institucí až na 54. místě.

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Alternativní způsoby managementu

V posledních dvaceti letech rostla česká ekonomika především díky přímým zahraničním investicím. Ty jsou ale pro další růst zřejmě vyčerpané. Pokud má být ekonomika dlouhodobě produktivní, musí její instituce podporovat podnikání s vysokou přidanou hodnotou. Úspěšnost hospodářského modelu nezávisí pouze na formálních institucích a pravidlech. Jejich efektivitu výrazně ovlivňuje způsob, jakým jsou řízeny samotné organizace. Nejrozšířenější model řízení je hierarchický, což ale nemotivuje zaměstnance k vysoké angažovanosti. Kvůli tomu organizace plně nevyužívají potenciálu pramenícího z motivovaných zaměstnanců.

Hierarchický model řízení používaný napříč celou veřejnou správou, který striktně rozděluje role a odpovědnosti zaměstnanců na základě toho, na jaké hierarchické úrovni se nalézají, vede k mnoha negativním efektům.

Vědecké experimenty zkoumající motivaci zaměstnanců říkají, že největšími motivátory je pocit vykonávání smysluplné práce, dostatečná autonomie a z ní plynoucí zodpovědnost a mistrovství v tom, co děláme. To značně nekoresponduje se současným způsobem managementu lidí ve veřejné správě. Řadoví pracovníci, kteří mají nejlepší povědomí o poskytování služby, jsou odděleni od strategických rozhodování o směřování organizace, jsou přísně kontrolováni za dílčí úkoly a nemají dostatek prostoru pro kreativní sebevyjádření.

Nově se prosazující modely řízení organizací staví mnohem více na principu autonomie zaměstnanců, sebeřízení a organicky vznikajících vztahů. Procesy a struktury takových organizací daleko lépe odpovídají poznání o motivaci lidí. Jednoduše jim nebrání být aktivní, a tím co nejvíce přispět samotné organizaci.

Organizace veřejné správy podléhají celé řadě pravidel, a proto je změna jejich řízení komplikovanější. Přesto i ve veřejné správě lze výrazně zvýšit pocit smysluplnosti práce, což povede k efektivnějšímu poskytování služeb pro občany.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z:

http://www3.weforum.org/docs/GCR2016-2017/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2016-2017_FINAL.pdf

Jaká je budoucnost organizací: <https://www.peoplecomm.cz/budoucnost-organizaci>

Co motivuje lidi: <https://www.youtube.com/watch?v=5aH2Ppjpcho&t=233s> a https://www.ted.com/talks/dan_pink_on_motivation

Hospodaření se zdroji

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Přírodní zdroje jsou využívány co nejefektivněji a nejšetrněji tak, aby se minimalizovaly externí náklady, které jejich spotřeba působí

Zajímavost pro Vás:

Víte, že v České republice je recyklováno stále méně než čtvrtina komunálního odpadu? O více než 15 % méně než v průměru Evropské unie.

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Hospodárnost v procesech úřadů

Surovinové zdroje naší planety jsou omezené a způsoby jejich využívání mají výrazné dopady na naši planetu.

Veřejné správa se díky své velikosti podílí významným dílem na spotřebě zdrojů. Myslíte, že i váš úřad by mohl do svého každodenního fungování vnést šetrnější návyky?

Ke snížení energetické náročnosti budovy vašeho úřadu nebo přechodu na ekologičtější způsob vytápění budete potřebovat větší investice. Existují ale oblasti, ve kterých změna k šetrnějšímu chování není podmíněna vysokými investicemi. Příkladem je systém třídění odpadů přímo v úřadech. Zamyslete se, jak probíhá třídění odpadu na vašem úřadu a jak byste k pohodlnému třídění mohli vašim zaměstnancům nejvíce pomoci.

Hlavní problém nešetrného provozu úřadů ale leží někde jinde. V posledních letech se česká veřejná správa pokouší o přechod k tzv. eGovernmentu – použití moderních elektronických technologií v co nejširším spektru služeb veřejné správy. Primárním účelem eGovernmentu jsou dostupnější a přívětivější služby pro občany.

Digitalizace veřejné správy je stejně důležitá i pro fungování uvnitř úřadu. Zavedení skutečné digitalizace povede nejen ke zvýšení efektivity, ale omezí i plýtvání přírodních zdrojů, zejména papíru. Proto je ale nutné začít používat digitální formu úředních dokumentů jako plnohodnotnou a přestat ji dublovat papírovou formou. Úřady často vedle starého papírového systému zavedly i digitální, jenže papírovou formu jaksí zapomněli zrušit. Klienti, tedy občané i zaměstnanci tak používající digitální šablony, které stejně musí nakonec vytisknout na běžný papír.

Informační technologie nabízí velké možnosti, které veřejná správa zatím nevyužívá. Klíčem je změna myšlení, zkrátka, to že se nepřehledný formulář beze změny přenesse na internet, není digitalizace.

Nespotřebovává i váš úřad zbytečné štosy papíru?

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

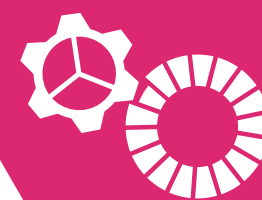
Zajímavost jsme čerpali z: <http://www.statistikaamy.cz/2016/02/statistika-obehoveho-hospodarstvi/>

Jak třídit odpad: <http://www.jaktridit.cz/cz>

Spotřeba papíru v Česku: <http://arnika.org/spotreba-papiru>

Zelená kancelář: <http://umenizit.hnutiduha.cz/prace/zelena-kancelar>

Veřejné finance

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Stabilní veřejné finance podporují hospodářský růst

Zajímavost pro Vás:

Víte, že dluh státního rozpočtu v roce 2016 tvořil 36 % hrubého domácího produktu, což je čtvrtý nejvyšší poměr v Evropské unii?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Efektivní veřejné výdaje

Udržitelné rozpočty na všech úrovních veřejné správy jsou pro dlouhodobě zdravé fungování ekonomiky nezbytné. V České republice je na první pohled stav veřejných rozpočtů velice dobrý. Jenže zaměření pouze na příjmovou a výdajovou část rozpočtů nám nedá kompletní obrázek.

V Česku je běžnou praxí zkoumat, kolik výstupů jsme za dané peníze pořídili. Neboli jaká byla nákladová efektivita (můžeme zjistit za pomoci analýzy nákladů a přínosů). Druhým nosným tématem je, zda při správě veřejných prostředků nedošlo k nesrovnalostem anebo dokonce podvodům. To má obecně na starosti audit.

Dalším krokem, ke kterému dosud česká veřejná správa nedošla, by mělo být, zkoumání dopadu investovaných prostředků a odpověď na otázku, zda byl naplněn účel služby z pohledu klienta. V současnosti se bere jako předpoklad, že pořízené výstupy vedou k naplnění služby, a tím pozitivně ovlivňují kvalitu života občanů. To ale často není pravda.

Zpochybněte toto uvažování a přidejte kvalitu života občanů do záznamu příjmů a výdajů ve vašich rozpočtech. K tomu je potřeba dobře definovat účel jednotlivých služeb. To můžete dobře provést, jen když víte, co občané doopravdy chtějí. U prováděných služeb nezapomeňte na jejich vyhodnocení (evaluaci). Zjistěte si, jak jste pomohli občanům zlepšit kvalitu života. Zároveň získáte cenné poznatky, jak službu poskytovat lépe.

Podívejte se na vaše výdaje novou optikou a zjistěte, jaká je jejich efektivita s ohledem na účel. Vynakládali jste efektivně veřejné výdaje?

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z: <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&pcode=tipsgo10&language=en>

Jak nastavit služby orientované na občana:

http://dotaceeu.cz/getmedia/dc63cc6d-e90b-4a9d-924b-f2a9646f8fdb/Toyota_FIN.pdf?width=0&height=0

Jak zjistit potřeby občanů: <http://eknihy.knihovna.cz/static/files/hcd-design-zamereny-na-cloveka.pdf>

Jak přistoupit k evaluacím: <http://www.betterevaluation.org/en>

Zajímavá analýza, jak vstupují evropské fondy do veřejných výdajů:

<http://www.s-f.cz/cs/Fondy-EU/Narodni-organ-pro-koordinaci/Evaluace/Knihovna-evaluaci/Verejne-vydaje-a-fondy-EU-2007%E2%80%932015>

Krajina a ekosystémové služby

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Krajina České republiky je chápána jako komplexní ekosystém, který poskytuje vhodný rámec pro rozvoj lidské společnosti.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že přes kontinuální nárůst v posledních letech tvořil podíl biopotravin a bionápojů v ČR v roce 2015 jen 0,81 % na celkové spotřebě nápojů a potravin?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Objednávání cateringů využívajících lokální biopotraviny

Organizujete konferenci, workshop či jednání a přemýšlíte, jakou cateringovou firmu zajišťující občerstvení vybrat? Řešíte dilema mezi levnějšími a těmi, které využívají lokální biopotraviny? Výběr je samozřejmě jen na vás. Jak byste se ale rozhodovali, kdybyste měli kompletní informace o tom, jaké dopady mají vaše každodenní rozhodnutí na celou planetu?

Ekologické zemědělství je alternativou konvenčního zemědělství. Je založeno na zdravém biologickém koloběhu živin, při kterém zdravá půda plodí zdravé rostliny a díky nim mohou růst zdravá zvířata. Výsledkem jsou zdravé potraviny, které pomáhají lidem uchovat si zdraví, a také zdravá krajina. V ČR je ekologické zemědělství na vzestupu.

Volbou lokálních sezónních biopotravin můžete podpořit české zemědělce a přispět k šetrnému zacházení s českou krajinou. Zároveň také snížíte ekologické dopady způsobené dovážením potravin přes půl zeměkoule.

Catering z lokálních biopotravin je cenově nákladnější. Zkuste proto snížit množství objednaného jídla a tím zamezit depresivním pohledům na jídlo vyhadzované po každém cateringu. Pozitivní efekt to může mít i na bdělost všech přítomných. Využívání cateringů z biopotravin navíc povede k jejich většímu rozšíření a tím následně nižší ceně. Využijte to zároveň pro image vašeho úřadu. Způsob, jakým pohostíte kolegy, má větší dopad na naši krajinu, než se na první pohled zdá!

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z: http://eagri.cz/public/web/file/536628/Zprava_o_trhu_s_biopotravinami_v_CR_v_roce_2015.pdf.

Mapa ekologických zemědělců ve Vašem okolí: <https://www.kamprobio.cz/>.

Produkty z Vašeho regionu: <http://www.regionalni-znacky.cz/>.

Fascinující příběh o cestě banánu z pralesa až k Vám: <http://www.storyofbanana.com/cs#intro>.

Jakou uhlíkovou stopu zanechává dovoz jídla do Vašeho obchodu: <http://www.hnutiduha.cz/temata/uhlikova-kalkulacka-o>.

Voda v krajině

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Krajina je adaptována na změnu klimatu a její struktura napomáhá zadržování vody.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že v roce 2016 se v domácnostech na jednoho člověka spotřebovalo průměrně 88 litrů vody denně?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Hospodárné nakládání s vodou

Nedostatek vody se v některých částech světa stává každodenní realitou. A týká se i České republiky. Zejména některé oblasti ČR trpí suchem spojeným se proměnami v distribuci srážek, které vyvolala změna klimatu, a nižší schopností naší krajiny vodu zadržet. Ke zmírnění tohoto fenoménu je potřeba výrazných krajinných opatření, která by pomohla navrátit krajině původní schopnost vodu zadržovat.

Přesto každý z nás může správnými návyky přispět k nižší spotřebě vody. Prvním důležitým krokem je vůbec si uvědomit, že voda je vzácná surovina, která dává život všem organismům na světě, a měli bychom se k ní podle toho chovat.

Ve vašem úřadu můžete kulturu respektu k vodě vybudovat. Vedle dobrého pocitu a snížení provozních nákladů to můžete využít i k politické prezentaci. Zjistěte si zároveň, jak se s vodou hospodaří v ostatních obecních nemovitostech a jestli neexistuje prostor pro celkovou optimalizaci dodávek a zpracování vody ve Vaší obci.

Některá faktická opatření, jak šetřit vodu, jsou známá, např. sprchováním spotřebujete výrazně méně vody než napouštěním vany, jiná již tolik ne, a přesto mají až zarážející dopad na spotřebu vody.

Zejména důležité je včas reagovat na jakékoli úniky vody – kapající kohoutek či protékající splachovač na WC vedou ke ztrátám až stovky litrů denně. To již můžete výrazně pocítit při placení vodného a stočného. V posledních letech se také na trhu rozšiřuje počet chytrých vodoměrů, které zlepšují Vaši kontrolu nad spotřebou vody, zmenšují ztráty vody a rychle reagují na případnou havárii.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z: [https://www.mzp.cz/C1257458002FoDC7/cz/news_171130_ZOZP/\\$FILE/ZOZP_2016.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002FoDC7/cz/news_171130_ZOZP/$FILE/ZOZP_2016.pdf).

Interaktivní mapa sucha v ČR pro zemědělce: <http://www.intersucho.cz>.

Tipy, jak můžete šetřit vodou v každodenním životě: <http://www.pvk.cz/vse-o-vode/pitna-voda/spotreba-vody/jak-a-proc-setrit-vodou/>.

Tipy, jak můžete šetřit vodou v každodenním životě: <http://www.vodavdome.cz/40-1-drobnost-jak-doma-setrit-vodu/>.

Péče o půdu

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Půdy jsou chráněny před degradací a potenciál krajiny je v maximální možné míře využíván k zachycování a ukládání uhlíku.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že obsah bioodpadu, který by mohl být přeměněn na kompost, tvoří až 40 % zbytkového komunálního odpadu?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Recyklace bioodpadu – kompostování

Kvalita půdy je klíčová pro zdraví celé krajiny. Skrze kvalitu potravin přímo ovlivňuje i zdraví lidí. Neméně důležitou roli hraje půda i při zadržování vody, suroviny, jejíž úbytek se projevuje i v některých oblastech ČR. Chtěli byste ve vaší obci zabránit degradaci půdy a zároveň výrazně zlepšit situaci v odpadovém hospodářství? Umožněte občanům recyklaci bioodpadu.

Obrovské množství bioodpadu stále vyhazujeme do směsného komunálního odpadu. Téměř polovina každé popelnice by se dala využít jako biologicky rozložitelný odpad. To přináší zbytečné náklady na svoz, skládkování či spalování odpadů. Místo toho můžeme přírodní materiál jednoduše kompostovat.

I vaše obec může výrazně přispět k zdravějšímu životnímu prostředí. Důležité je začít s osvětou, aby si lidé uvědomili, že biologický odpad nepatří do směsného komunálního odpadu. Stejně jako jsme se naučili třídít plast, papíry a sklo, musíme pochopit, že kompostování uleví životnímu prostředí, snižuje náklady na odstraňování směsného odpadu a zároveň vrací půdě potřebné živiny. Osvětu musí doprovázet možnost samotné recyklace, a to i pro občany, kteří nemohou mít osobní kompostér.

Nejlepším krokem je spolupráce s místním zemědělcem. Další možností je zřízení malé obecní kompostárny. Na pokrytí investic do kompostáren je možné využít dotací z evropských fondů.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z: <https://biom.cz/cz/odborne-clanky/nakladani-s-biologicky-rozlozitelnymi-odpady>.

Vše o kompostování: <http://www.kompostuj.cz/>.

Jak zřídit obecní kompostárnu:

http://www.kompostuj.cz/fileadmin/1_Bioodpad_a_kompostovani/Vime_jak/zrizovani_a_provoz%20malych_kompostaren_isbn978-80-87011-34-8.pdf.

Evropské dotace na zřízení Vaší kompostárny: <http://www.opzp.cz/vyzvy/84-vyzva>.

(Sub)urbanizace

V ČR je zajištěn kvalitní urbánní rozvoj a veřejné služby jsou dostupné pro všechny obyvatele.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že MMR podporuje dotacemi vytvoření Územního plánu pro obce? V dotačním titulu Územní plán bylo v letech 2016 a 2017 podpořeno již 228 obcí.

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Územní plánování

Přemýšlíte o rozvoji své obce? Chtěli byste, aby nedocházelo k dalšímu zastavování zemědělské půdy, ale raději k lepšímu využití současné zástavby? Myslíte si, že rozvoj obce by měla být dlouhodobá aktivita přesahující čtyřletý volební cyklus? Nechejte si vypracovat územní plán.

Jestliže územní plán ještě vypracovaný nemáte, nebo ho máte již zastaralý, můžete využít příležitosti vyhlášení dotačního titulu Ministerstva pro místní rozvoj a nechat si jeho zpracování či aktualizaci financovat. Klíčové je, abyste projednání územního plánu udělali dostatečně veřejné a možnost vyjádřit se k návrhu dostala co nejširší sféra lidí. Nezapomeňte na pravidla participace a deliberace – lidé musí mít pocit, že vyjádřit svůj názor má smysl. Širokým projednáním zaručíte větší přijetí územního plánu a snížíte riziko, že by do něj určitá skupina lidí prosadila své zájmy.

Máte již územní plán zpracovaný a cítíte, že pro část vaší obce potřebujete konkrétnější pravidla rozvoje zástavby? Pořídte si regulační plán. Za jeho pomoci můžete v řešené ploše vymezit podrobné podmínky využití včetně veřejně prospěšných staveb a veřejně prospěšných opatření.

Důležité je i propojit územní plán s dlouhodobým strategickým směřováním obce (plánem rozvoje obce). K tomu vám může pomoci strategický plán. I u něj je důležité, aby se vám povedlo do jeho tvorby vtáhnout veřejnost.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Portál územního plánování nabízející metodiky, rady a tipy: <http://portal.uur.cz/>.

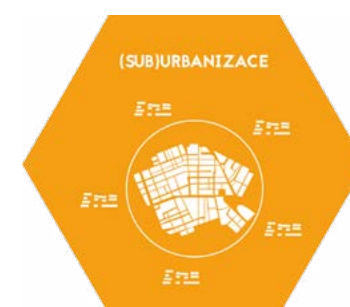
Stavební zákon definující územní plán: <http://portal.uur.cz/pravni-predpisy/stavebni-zakon-a-provadeci-predpisy.asp>.

Kde získat peníze na vypracování územního plánu:

[http://www.mmr.cz/cs/Uzemni-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Narodni-program-Podpora-uzemne-planovacich-cinnosti-obci-\(1\)/](http://www.mmr.cz/cs/Uzemni-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Narodni-program-Podpora-uzemne-planovacich-cinnosti-obci-(1)/).

Seznam podaných žádostí pro lepší přehled o finanční náročnosti vypracování územního plánu:

http://www.mmr.cz/getmedia/f9641846-be61-4aa5-9b08-66dcc06ca936/seznam-podanych_1.pdf?ext=.pdf.

Regionální nerovnosti

V kvalitě života v České republice nejsou výrazné regionální rozdíly.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že v ČR je 6 253 obcí, jejichž průměrná velikost je nejmenší ze všech států OECD?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Spolupráce obcí na poskytování služeb

Odchod lidí v produktivním věku z vesnic a periferních oblastí zvětšuje regionální nerovnosti. Pokles počtu lidí v produktivním věku vede zároveň k tomu, že se nevyplatí provozovat místní služby. Kvůli tomu se snižuje kvalita života pro zbylé občany, což směřuje k dalšímu odlivu lidí. Může se tento jev týkat i vaší obce?

Zjistěte, které služby vašim občanům chybí a proč z obce odcházejí. Potřeby občanů jsou hlavní a mohou se překvapivě lišit od očekávání radnic. Je vaše obec příliš malá na to, aby poptávané služby zvládla efektivně poskytovat? Zkuste se propojit s okolními obcemi a domluvit se na spolupráci při poskytování služeb. Dost možná i tam řeší podobné problémy a společně najdete řešení. Případně se budete v sousední obci moct inspirovat, jak se s domácími problémy vypořádat.

Zjistili jste, že problémem je nedostatek pracovních příležitostí? Promluvte si s podniky či potenciálními podnikateli v okolí o tom, co jim chybí a jakými službami byste jim mohli pomoci. Společně tak můžete přispět k zachování dostatečného počtu pracovních příležitostí v okolí.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20567175/93833271.pdf/883077e4-0060-438a-9b29-f23607742a29?version=1.0> a zároveň z <https://www.oecd.org/eco/surveys/Czech-Republic-2016-overview.pdf>.

Inspirace z projektu na dobrovolné sdílení služeb mezi obcemi:

<http://smocr.cz/cz/nase-projekty/centra-spolecnych-sluzeb-obci/default.aspx>.

Adaptace na změnu klimatu

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Česká města a obce omezily emise skleníkových plynů a adaptovaly se na negativní dopady změny klimatu.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že přes zlepšující se trend je v ČR ve srovnání s EU nadprůměrný počet smrtelných nehod cyklistů? V roce 2014 to bylo v ČR 6,5 usmrčených cyklistů na milion osob, v EU 4,2.

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Podpora cyklistické dopravy

Řešíte dopravní situaci ve vaší obci? Máte problém s kolonami, parkováním nebo znečištěným ovzduším? Jestli ano a zároveň byste měli rádi občany v lepší fyzické i psychické kondici, podporujte cyklistickou dopravu.

Přestože je rekreační cyklistika v ČR určitě na vzestupu, potenciál kola jako každodenního dopravního prostředku ještě zdaleka není vyčerpán. Při srovnání evropských metropolí hlavní město ČR Praha výrazně zaostává. Zatímco v Kodani či Amsterdamu jezdí na kole do práce třetina lidí, v Praze se odhady pohybují mezi 1–2 %. Přitom potenciál cyklistické dopravy je až pětkrát vyšší.

Nejvíce brání většímu využívání kol stres z jízdy v provozu. Ten můžete výrazně snížit vhodně nastavenou cyklistickou infrastrukturou. Cyklistická doprava je samozřejmě jen jedním z prvků dopravní mobility, na kterou je potřeba se dívat ze systémové perspektivy. Komplexním nástrojem je plán dopravní mobility. Při jeho tvorbě dbejte na kvalitní sběr dat a zapojení občanů ve všech fázích. Bez dostatečného využívání občany nemá cyklistická infrastruktura žádnou přidanou hodnotu. Zároveň nezapomeňte doplnit vytvořenou infrastrukturu kampaní informující občany o výhodách cyklistické dopravy pro celou vaši obec!

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z:

https://ec.europa.eu/transport/road_safety/sites/roadsafety/files/pdf/statistics/dacota/bfs20xx_dacota-swov-cyclists.pdf.

O potenciálu cyklistické dopravy v Praze si více přečtete: <https://prahounakole.cz/2014/08/potencial-cyklodopravy-v-praze/>.

Vše o cyklistické dopravě na jednom místě: <http://www.dobramesta.cz/cyklisticka-doprava>.

Jak na plánování dopravní mobility: <http://www.dobramesta.cz/planovani>.

Globální rozvoj

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Česká republika aktivně podporuje udržitelný rozvoj na globální úrovni.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že až 80 % měst využívá mezinárodní partnerskou spolupráci s jinými městy? U obcí je to 20 %. Některá města mají partnerů více, Brno dokonce 16.

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Mezinárodní partnerství měst

Chtěli byste získat zajímavé zkušenosti ze zahraničí, přispět k rozvoji mezinárodní spolupráce a rozšířit obzory vašich občanů? Najděte si partnerské město. Již nějaké máte? Nebojte se jejich řady rozšířit.

Velikou výhodou je, že do partnerství mohou zasáhnout všechny skupiny obyvatel. Nejedná se tedy jen o aktivitu mezi zastupitelstvy obcí, ačkoliv výměna zkušeností o tom, jak podobné výzvy v řízení obce zvládli v jiných zemích, může být velice přínosná. Partnerství může zahrnovat vytváření podnikatelských vztahů, navazování přátelských vazeb a překonávání kulturních předsudků. Jestliže se vám podaří pro partnerství angažovat sousedy, pravděpodobně se začnou aktivně podílet i na každodenním rozvoji celé obce.

Přemýšlíte, kde v rozpočtu nalézt potřebné prostředky? Z evropských fondů (přímo řízených Evropskou komisí) můžete podpořit samotný vznik partnerství. Tím to ale zdaleka nekončí. Oblastí, kde může partnerství fungovat a kde zároveň můžete využít evropské či národní dotace, je mnohem více. Se společenským rozvojem by se Česko mělo čím dál tím více zaměřit i na předávání fungujících praxí do méně rozvinutých států. K tomu můžete využít prostředky České rozvojové agentury.

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z: <http://www.partnerskamesta.cz/o-twinningu/publikace/publikace-soucasne-trendy-v-partnerstvi-mest.aspx>.

Dotace na vznik partnerství na: https://eacea.ec.europa.eu/europe-for-citizens/funding_en.

Jak si nalézt partnerské město:

<http://www.partnerskamesta.cz/hledate-partnerska-mesta/jak-na-to/jak-najit-partnerske-mesto-ci-obec.aspx>.

Jak si nalézt partnerské město:

<http://www.twinning.org/cs/page/vstupte-do-sv%C4%9Bta-partnersk%C3%A9-spolupr%C3%A1ce-m%C4%9Bst#.Wm8yUa7iaUk>.

Inspirujte se úspěšnými příklady:

<http://www.partnerskamesta.cz/zahranicni-rozvojova-spoluprace/dobra-praxe-zahranicni-rozvojove-spoluprace-obci/default.aspx>.

Demokratičnost vládnutí

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Občané a občanky ČR jsou více zapojeni do rozhodování o věcech veřejných a veřejná politika se na ně orientuje.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že činnosti, které směřují dovnitř úřadu a přímo nepřidávají hodnotu občanovi, mohou v organizacích veřejné správy tvořit až 80 % všech činností?

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Zaměření služeb na klienta

Každá práce je služba. Pro kvalitní poskytování služby je klíčové znát svého klienta. Ve většině služeb veřejné správy je klientem občan. Chcete zlepšit služby poskytované ve vaší obci? Vytvořte si kulturu, procesy a chování, které umístí občana do středu zájmu vaší každodenní práce.

Prvním krokem je konkrétně definovat, kdo jsou klienti a co je z jejich pohledu účelem vaší organizace. Pro lepší pochopení potřeb můžete použít interaktivní metody, kdy přímo od klientů získáte podněty (např. Human Centred Design).

Dále zjistěte, jaký máte podíl tzv. dobré a špatné poptávky. Dobrá poptávka představuje činnosti, kterými přímo pomáháte klientovi. Špatná poptávka představuje typicky administrativní činnosti dovnitř úřadu, které ale nepřinášejí vašim klientům žádné výhody. Základním pravidlem je pokusit se minimalizovat špatnou poptávku a věnovat co nejvíce času dobré poptávce.

Klíčovou roli hraje manažerské uvažování při nastavení celého systému. To nesmí být odděleno od pracovníků na přepážkách, kteří poskytují samotnou službu klientům, a do celého systému tak dodávají nepostradatelnou zpětnou vazbu. Důležité je mít na paměti, že poskytování služby se děje v komplexním a dynamickém prostředí, proto je základem úspěchu neustále učení se o vlastních aktivitách. Orientace služeb na klienta nejenom zlepší poskytované služby, zvýší odolnost a flexibilitu organizace, ale také dodá pocit smysluplnosti a zvýší efektivitu vašich pracovníků!

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z: <https://leancompetency.org/wp-content/uploads/2015/12/Rethinking-Lean-Service.pdf>.

Jak na Human Centred Design: <http://eknihy.knihovna.cz/static/files/hcd-design-zamereny-na-cloveka.pdf>.

Jak přetvořit Vaší organizaci na proklientskou: http://dotaceeu.cz/getmedia/dc63cc6d-e90b-4a9d-924b-f2a9646f8fdb/Toyota_FIN.pdf?width=0&height=0.

Dlouhodobá efektivita vládnutí

Čeho chceme v roce 2030 dosáhnout:

Veřejná politika je tvořena na základě evidence a kvalita vládnutí z hlediska příjemců se zvýšila.

Zajímavost pro Vás:

Víte, že dobře provedené evaluace prokázaly, že některé sociální programy využívané v USA měly negativní vliv na podpořené osoby? Zkuste si sami odhadnout, které programy fungují a které ne.

Váš nástroj pro udržitelný rozvoj: Politika založená na evidenci

Chcete zlepšit kvalitu života obyvatel vaší obce? Ať už se jedná o dlouhodobý program či jednorázový projekt, důležité je, jak k celému procesu přistoupíte? Na základě čeho se budete rozhodovat? Řiďte se evidencí, nejen vlastními pocity!

Hospodařte s veřejnými prostředky, a proto byste měli vědět, že je vynaládáte účelně. Tedy že jejich vynaložení vede k požadovaným cílům. K tomu nejlépe pomůže evaluace (vyhodnocení).

Klíčová fáze nastává ale dávno před tím, než budete moct aktivity vyhodnotit. Je důležité, abyste měli dobře propracovanou logiku projektu, a to i s nejistotou, která je v našem světě všudypřítomná. Aktivity také nemohou být postaveny na mylných předpokladech o lidském chování. Přístup, který je z pohledu úředníka naprosto logický, nemusí odpovídat reálnému chování příjemců.

Je dost pravděpodobné, že stejný problém jako vy řešil již někdo jiný. Proto využijte existující zdroje a vyhněte se zbytečným chybám. Každý program je něčím unikátní. Proto je nejlepším řešením otestování na menším vzorku populace. Díky tomu zjistíte, jestli funguje, a podaří se vám vyřešit problémy, které by vás ani nenapadly, že mohou nastat. V neposlední řadě nezapomeňte váš program vyhodnotit. Přiznání si nejistoty rozhodování na základě evidence může být komplikovanější přístup, ale jediný, kterým můžete doopravdy zlepšovat kvalitu života občanů!

Zdroje, které Vám s nástrojem pomohou:

Zajímavost jsme čerpali z: <https://8000hours.org/articles/can-you-guess/>. Zde se také test.

Jak dělat politiku založenou na evidenci: https://www.nesta.org.uk/sites/default/files/using_research_evidence_for_success_-_a_practice_guide.pdf.

Jak testovat a přizpůsobovat politiku: <http://www.behaviouralinsights.co.uk/publications/test-learn-adapt-developing-public-policy-with-randomised-controlled-trials/>.

Jak přistoupit k evaluacím: <http://www.betterevaluation.org/en>.

Příklad kde hledat existující evidenci: <https://www.campbellcollaboration.org/>.

